

Irina Torvinen

MONIOSAINEN MUUNNELTAVA MORSIUSPUKU

Opinnäytetyö
Muoti ja puvustus, Muotoilija

2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Irina Torvinen	Muotoilija (AMK)	Marraskuu 2019
Opinnäytetyön nimi Moniosainen muunneltava morsiuspuku		54 sivua 6 liitesivua
Toimeksiantaja Emmi Terehov		
Ohjaaja Yliopettaja Sinikka Ruohonen		
<p data-bbox="165 730 336 763">Tiivistelmä</p> <p data-bbox="165 801 1436 1055">Opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa asiakkaalle moniosainen muunneltava morsiuspuku, jonka eri osia voitaisiin käyttää häiden jälkeen. Työssä selvitettiin morsiuspuvun käsitettä sekä sen historiaa ja perinnettä länsimaissa että Ukrainassa. Työssä kerrottiin morsiuspuvun suunnittelu- ja valmistusprosessista, jota varten myös kartoitettiin tämän hetkisiä morsiuspukutrendejä sekä moniosaisten muunneltavien morsiuspukujen saatavuutta. Lisäksi työssä esiteltiin erilaisia tapoja käyttää morsiuspuvun osia uudelleen häiden jälkeen.</p> <p data-bbox="165 1099 1461 1420">Morsiuspuvun suunnittelu- ja valmistusprosessin apuna käytettiin Lambin ja Kallalin (1992) vaatesuunnittelun kehysmallia sekä siihen sisältyvää TIE-mallia. Mallissa huomioitiin asiakkaan tarpeet ja toiveet. Kehysmalli selkeytti valmistusprosessin kulkua ja TIE-malli auttoi ymmärtämään vaateen suunnittelussa toimivuuden, ilmaisevuuden ja estetiikan näkökulmia. Opinnäytetyössä hyödynnettiin myös tutkimusmenetelminä havainnointia ja avointa haastattelua. Haastattelu tehtiin asiakkaan kanssa saaden selville hänen toiveensa, arvonsa ja vaatimuksensa morsiuspukua varten. Hankittuja tietoja sovellettiin TIE-malliin. Tutkimuksia on tehty muunneltavista morsiuspuvuista aikaisemminkin, mutta mikään niistä ei ole antanut konkreettisia esimerkkejä puvun jatkokäytöstä</p> <p data-bbox="165 1464 1461 1749">Moniosainen muunneltava morsiuspuku valmistui opinnäytetyön lopputuloksena asiakkaan häihin. Valmiiseen pukuun kuuluu hame, korsetti ja pitsipaita, jotka ovat irrallisia toisistaan. Työtä varten otettiin esimerkkikuvat morsiuspuvun osien käytöstä uudelleen asiakkaan häiden jälkeen. Morsiuspuvun osia stailattiin kolmeen erilaiseen tilanteeseen sopivaksi: arki-, bisnes- ja juhlapukeutumiseen. Työn onnistumista arvioitiin asiakkaalta saadun palautteen perusteella ja pohtimalla TIE-mallin mukaisten kriteerien täyttymistä. Palautteessa asiakas kertoi morsiuspuvun olleen hänen mielenmukainen ja, kuinka hän oli tyytyväinen lopputulokseen sekä yhteistyöhön kanssani.</p>		
<p data-bbox="165 1794 320 1827">Asiasanat</p> <p data-bbox="165 1865 1070 1899">morsiuspuku, moniosaisuus, muunneltavuus, asiakas, TIE-malli</p>		

Author (authors)	Degree	Time
Irina Torvinen	Bachelor of Culture and Arts	November 2019
Thesis title Modifiable bridal dress with removable pieces		54 pages 6 pages of appendices
Commissioned by Emmi Terehov		
Supervisor Sinikka Ruohonen, Principal Lecturer		
<p data-bbox="164 723 300 757">Abstract</p> <p data-bbox="164 797 1458 1055">The objective of the thesis was to design and make a modifiable bridal dress with removable pieces to a client. The different pieces of the dress can be used separately after the wedding. In the thesis, the concept of the bridal dress and the history and traditions in the western countries and in Ukraine were examined. The thesis explains the design and manufacturing process of the bridal dress. For this purpose, information was searched about the latest bridal dress trends and the availability of modifiable bridal dresses. Also, the thesis demonstrates different ways to reuse pieces of the bridal dress after the wedding.</p> <p data-bbox="164 1093 1458 1417">Lamb and Kallal's (1992) apparel design framework and its FEA-model were used as a guideline in the design and manufacturing process of the bridal dress. In the model, attention was paid to the needs and wishes of the client. The apparel design framework clarified the manufacturing process and the FEA-model helped to understand functional, expressive and aesthetic parts of designing the dress. The research methods of observation and open interview were utilised in the thesis. An interview was made with the client in order to find out her wishes, values and requirements for the bridal dress. The information collected was adapted to the FEA-model. Research on modifiable bridal dresses has been conducted previously but it does not include concrete examples of the reuse of the bridal dress.</p> <p data-bbox="164 1456 1458 1749">As a result of the thesis, a modifiable bridal dress with removable pieces was completed for the client's wedding. Complete dress includes a skirt, a corset and a lace shirt that are all separate. Example pictures illustrating the use of the dress were taken after the wedding for the thesis. Pieces of the dress were styled for three occasions: everyday use, business and parties. The success of the work was evaluated on the basis of feedback given by the client and considering how all the criteria of the FEA -model were fulfilled. According to the feedback, the client was satisfied with the bridal dress and cooperation with the author of the thesis.</p>		
<p data-bbox="164 1787 320 1821">Keywords</p> <p data-bbox="164 1861 916 1895">bridal dress, complex, modifiable, client, FEA -model</p>		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
2	TUTKIMUSASETELMA JA -MENETELMÄT	9
2.1	Käsitekartta.....	9
2.2	Viitekehys	10
2.3	Tutkimuskysymykset.....	11
2.4	Vaatesuunnittelun kehysmalli	12
2.5	Havainnointi ja haastattelu.....	15
3	MORSIUSPUKU	17
3.1	Morsiuspuvun määritelmä.....	17
3.2	Morsiuspuvun historia ja perinne länsimaissa	18
3.3	Morsiuspuvun perinne Ukrainassa.....	20
3.4	Morsiuspuvut nykypäivänä	21
4	MORSIUSPUVUN MUUNNELTAVUUS	23
4.1	Morsiuspuvun osien saatavuus.....	24
4.2	Erilaisia muunneltavia morsiuspukuja.....	26
5	MORSIUSPUVUN SUUNNITTELU	26
5.1	Asiakkaan haastattelu.....	26
5.2	Suunnitteluun vaikuttavat tekijät	27
5.3	Suunnittelun lähtökohdat	28
5.4	Luonnokset ja esityskuva.....	30
6	MORSIUSPUVUN VALMISTUS	32
6.1	Kaavoitus ja tasokuvat.....	32
6.2	Proto, sovitukset ja valmistaminen.....	35
6.3	Lopputulokset	40
6.3.1	Arkipukeutuminen	41
6.3.2	Bisnespukeutuminen.....	42
6.3.3	Juhlapukeutuminen.....	43

7	TUTKIMUKSEN JA PROSESSIN LUOTETTAVUUS	44
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	45
	LÄHTEET.....	49

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Asiakkaan haastattelu

Liite 2. Arviointi

Liite 3. Morsiuspuvusta tehdyt kaavat Grafis-kaavoitusohjelmalla

Liite 4. Valmis morsiuspuku häpäpäivänä

KÄSITTEET

Korsetti – Corset

- Liivi, joka tukee keskivartaloa. Liivi on joustamaton ja usein kiristettävä. Liivissä saattaa olla sisällä muovisia tai metallisia tukinauhoja (Korsetti, S.a).

Moniosainen – Multipartite

- Monesta osasta muodostuva asia tai esine (Moniosainen, S.a).

Morsiuspuku – Bridal dress

- Tunnetaan myös nimillä vihkipuku ja hääpuku, joka on länsimaissa tyypillisesti valkoinen puku, johon morsian pukeutuu mennessään naimisiin (Morsiuspuku, S.a).

Muunneltava – Convertible

- Opinnäytetyössäni muunneltava tarkoittaa morsiuspuvun osien yhdistelemistä eri tavoin keskenään tai muiden vaatteiden kanssa.

Pitsi – Lace

- Nypläten, virkaten, neuloen tai ommellen valmistettu kangas. Ominaisista kankaalle on, että langat muodostavat koristeellisiä reikiä. (Ylönen & Häkkinen 2004, 212.)

Rigilenenauha – Rigilene boning

- Korsetin tukemiseen käytettävä nauha, joka valmistetaan muovista. Nauha voidaan ommella joko suoraan korsettiin tai pujottaa tukiluu-kuihin. Nauha muotoutuu vartalon mukaiseksi lämmön vaikutuksesta. (Ylönen & Häkkinen 2004, 224.)

Satiini – Satin

- Tekstiili, jonka satiinisidos saa aikaan kiiltävän ja sileän pinnan (Satiini, S.a).

Tylli – Tulle

- Reiällinen tuote, jonka rakenne näkyy kennomaisena ja on sileä. Sitä voidaan myös kuvioida ja kirjailla. Tylliä käytetään paljon juhlapukujen päällis- tai alusmateriaalina. (Eberle & Hermeling & Hornberger & Kilgus & Menzer & Ring 2001,127.)

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on moniosainen muunneltava morsiuspuku. Työn tavoitteena on suunnitella ja valmistaa asiakkaalle morsiuspuku, jonka kolmea erillistä osaa voidaan muunnella keskenään tai muiden vaatteiden kanssa. Työssä tutkitaan morsiuspukua ja sen perinnettä länsimaissa ja Ukrainassa sekä minkälaisia morsiuspuvut ovat nykypäivänä.

Puku valmistetaan mittatilaustyönä asiakkaalle alusta loppuun asti. Valmistuksessa hyödynnetään aikaisempia vaatetusompeijan opintojani ja sen aikana opittuja taitoja. Nykyiset opinnot muodin ja puvustuksen parissa ovat syventäneet aikaisempia opintoja ja valmistaneet ammattilaisuuteen, jota opinnäytetyössä on harjoiteltu. Valmistusprosessin jälkeen mietitään morsiuspuvun muunneltavuuden sopivuutta erilaisiin pukeutumistyyliin stailaamalla asiakas puvun eri osilla.

Moniosaisen muunneltavan morsiuspuvun suunnittelun tukena käytän Jane Lambin ja Jo Kallalin (1992, 42) kehittämää vaatesuunnittelun kehysmallia. Malliin sisältyy TIE-malli, jonka avulla analysoidaan vaatteiden käyttäjän tarpeita. Hankin tietoa asiakkaan haastattelulla ja erilaisilla kirja- ja nettilähteistä.

Idea opinnäytetyöhön tuli keväällä 2019, kun suunnittelin projektina omaa morsiuspukumallistoa, joka sisälsi muutaman moniosaisen ja muunneltavan morsiuspuvun. Tarkoitus oli, että tekisin mallistosta opinnäytetyön, mutta suunnitelmat muuttuivat pian, kun asiakas otti minuun yhteyttä kevään lopulla 2019. Hänen häidensä ajankohta, syyskuu 2019, sopi hyvin opinnäytetyöni aikatauluun.

Asiakkaan toiveena on kunnioittaa ukrainalaisia sukujuuriaan kukkaseppeleellä ja jättää morsiuspukeutumiseen vakiintunut perinteinen hunttu pois. Asiakkaalla ei ole tarkkaa visiota puvusta, vaan muutamia yksityiskohtia, joista hän pitää. Tämä antaa mahdollisuuden käyttää ammattitaitoani ja ehdottaa asiakkaalle erilaisia ratkaisuja. Olen asiakkaan ystävä, mikä auttaa yhteistyötämme ja tekee työstä helpon ja ilon tehdä. Opinnäytetyössä toteutetaan myös asiakkaan stailaaminen morsiuspuvun eri osilla, jotta saadaan kuva siitä, kuinka osia voidaan käyttää uudelleen hääpäivän jälkeen.

Asiakkaan stailaus morsiuspuvun eri osilla antaa paljon ideoita, kuinka käyttää pukua jatkossa. Asiakas stailataan morsiuspuvun kolmea osaa hyödyntäen arki-, bisnes- ja juhlapukeutumiseen. Jatkokäyttö on käytännöllistä ja ekologista, sillä morsiuspukujen ei tarvitse olla vain kertakäyttöisiä. Harva morsian tietää minkälaisia vaihtoehtoja on käyttää morsiuspukua häiden jälkeen. Muunneltavan morsiuspuvun suunnittelusta on tehty yksi opinnäytetyö aikaisemmin (Ylenius 2012). Työssä ei selviä, miten kaikkia puvun osia on käytetty häiden jälkeen ainoastaan, kuinka osia lisäämällä saadaan aikaan morsiuspuku. Opinnäytetyöni tuo uuden näkökulman siihen, miten morsiuspukua voidaan käyttää uudelleen erilaisissa tilanteissa hääpäivän jälkeen.

Aihe antaa itselleni mahdollisuuden kehittyä suunnittelijana sekä ompelijana. Ongelmanratkaisukyky sekä aikataulutukset ovat asioita, joita haluan työssä kehittää. Hyvä suunnittelija osaa aikatauluttaa työnsä niin, ettei siitä koidu liikaa stressiä itselleen tai asiakkaalle. Olen ennen aikaisemmin toteuttanut yhden morsiuspuvun mallistostani sekä muutaman mittatilaustyön, joten työ on hyvä tilaisuus syventää osaamistani.

Morsiuspukujen perinteiden ja historian tutkiminen auttaa minua ymmärtämään kokonaisvaltaisemmin morsiuspukuja, sillä aiempi kokemukseni morsiuspuvuista perustuu nähtyihin ja koettuihin tapahtumiin. Työstä on minulle paljon hyötyä tulevaisuudessa, jos päätän esimerkiksi erikoistua hääpukeutumiseen. Tutkin myös tämän hetkistä morsiusmuotia, josta on apua puvun suunnittelussa ja materiaalien valinnassa.

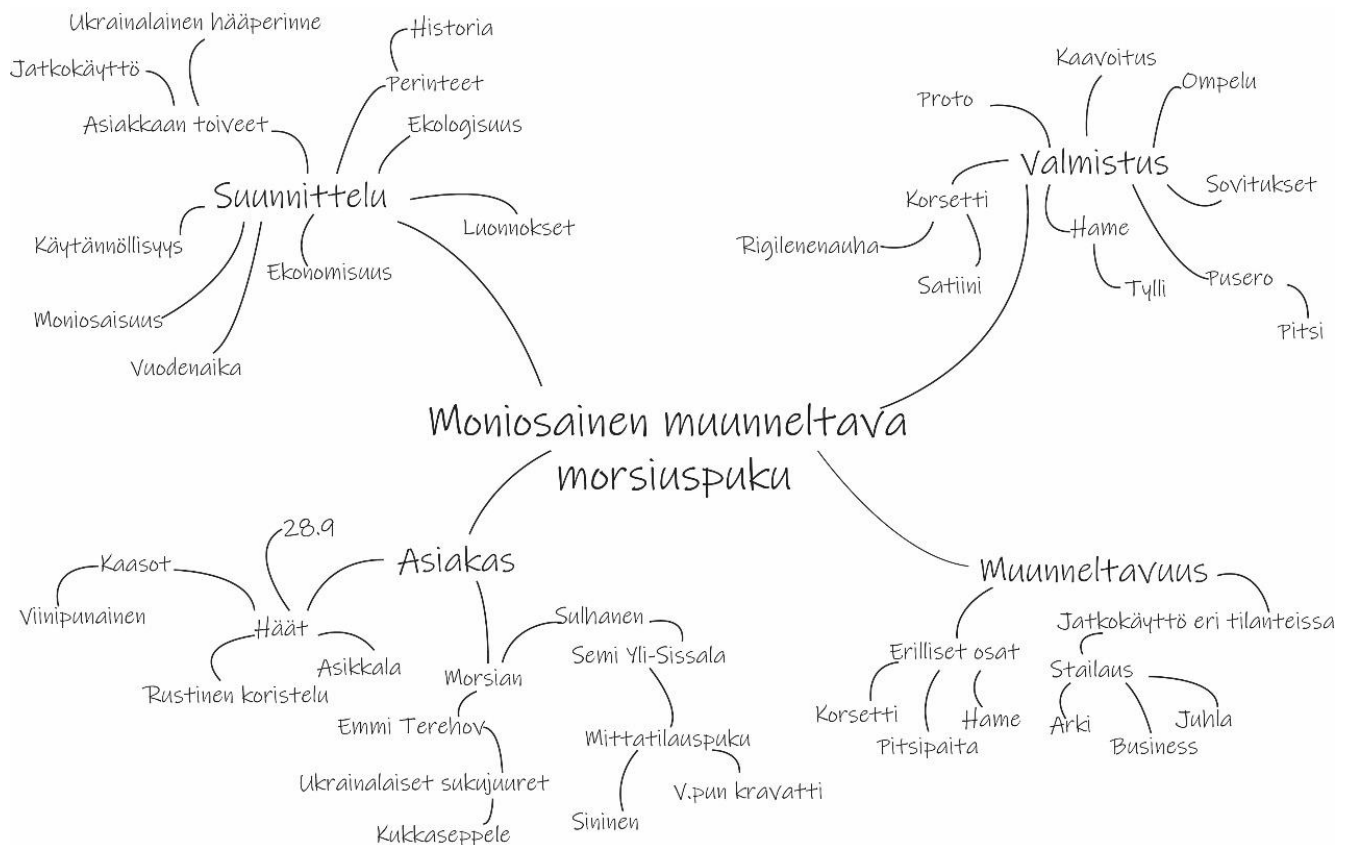
Opinnäytetyön aihe on hyvin ajankohtainen, sillä yhä useampi morsian on kiinnostunut erilaisista mahdollisuuksista käyttää morsiuspukua häiden jälkeen. Ekologisuuden yleistyminen ja tietoisuus vaateteollisuuden hiilijalanjäljestä muokkaa myös morsiamien tarpeita puvun suhteen. Puvun kertakäyttöisyys huolestuttaa monia, joten vaihtoehtoja etsitään. Muunneltavat ja uudelleen käytettävät puvut ovat nousseet suurina vaihtoehtoina markkinoille suosittuna vuokraamisen lisäksi. Työssä myös tutkitaan muunneltavien morsiuspukujen saatavuutta, jotta pystyttäisiin kartoittamaan markkinatilanne. Tämän vuoksi opinnäytetyöstäni on paljon hyötyä myös muille alan ammattilaisille.

2 TUTKIMUSASETELMA JA -MENETELMÄT

Käytin opinnäytetyössäni kolmea eri tutkimusmenetelmää, jotka tukevat toisiinsa. Vaatesuunnittelun kehysmalli eli TIE-malli sopii hyvin opinnäytetyöhöni analysoimaan ja selkeyttämään moniosaisen muunneltavan morsiuspuvun suunnitteluprosessia. TIE-mallin avulla analysoidaan morsiuspuvun toimivuutta, ilmaisevuutta ja esteettisyyttä. Mallia myös hyödynnetään asiakkaan haastattelussa sekä hänen antamassa palautteessa. Haastattelu on hyvä menetelmä saada tärkeää tietoa morsiuspuvun suunnittelua, valmistusta ja muunneltavuutta varten. Havainnointia käytetään asiakkaan antamien kuvien analysoimiseen sekä tukemaan päätöksiä suunnittelussa ja valmistuksessa.

2.1 Käsitekartta

Käsitekartassa (kuva 1) käsitellään moniosaiseen muunneltavaan morsiuspuvun liittyviä keskeisiä tekijöitä ja niihin vaikuttavia asioita. Kartta auttaa ymmärtämään tietyn aihepiirin keskeisiä käsitteitä, niiden suhteita toisiinsa sekä niiden kokonaisuuksia. Aiheet on kartassa ryhmitelty ja ne yhdistetään toisiinsa linkein kertomaan käsitteiden välisistä suhteista. (Åhlberg 1990.) Käsitekartan lukusuunta on keskeltä kohti reunoja.

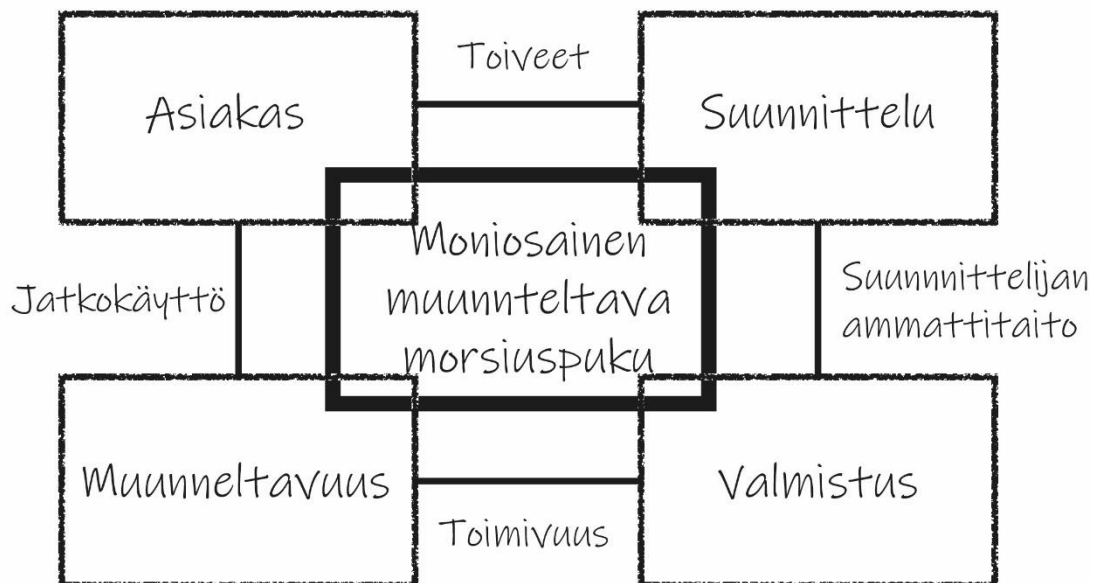

Kuva 1. Käsitekartta (Torvinen 2019)

Käsittekartan keskiössä on moniosainen muunneltava morsiuspuku ja sitä ympäröivät käsitteet, jotka vaikuttavat puvun suunnitteluun ja valmistukseen. Morsiuspukuun vaikuttavat tekijät ovat asiakas, suunnittelu, valmistus ja muunneltavuus. Tutkimustyötä on tehtävä varsinkin suunnittelun kohdalla, kun mietitään muunneltavuutta ja asiakkaan toiveita sekä perinteitä liittyen morsiuspukuun. Suunnittelua ja valmistusta varten tehtiin aikataulu, johon myös varattiin mahdollisuus työn viivästymiselle. Määräaika on kolme viikkoa ennen häitä. Viitekehyksessä on tiivistetty keskeisimmät käsittekartan aihealueet.

2.2 Viitekehys

Viitekehys on yleinen asetelma, jossa jäsenellään pelkistetysti tutkittavaan kohteeseen liittyvät tekijät. Tekijät kategorisoidaan isoihin asiakokonaisuuksiin, joita voidaan jäsenellä tarvittaessa alaryhmiin. Viitekehysten avulla havainnollistetaan lähtökohdat tutkimukselle. (Anttila 2000, 167.) Viitekehysten (kuva 2) keskiössä on opinnäytetyöprosessin tuotos, moniosainen muunneltava morsiuspuku. Kehyksen reunoilla ovat muut keskeiset tekijät, joista tärkeimmät ovat morsiuspuvun valmistukseen, suunnitteluun ja jatkokäyttöön vaikuttavat asiat.

Kuva 2. Viitekehys (Torvinen 2019)

Viitekehysten tärkeimpinä käsitteitä morsiuspuvun lisäksi ovat; asiakas, puvun suunnittelu ja valmistus sekä puvun muunneltavuus. Jokainen käsite on kytköksissä toiseen. Asiakkaan toiveet vaikuttavat morsiuspuvun suunnitteluun ja siihen, minkälaisia asioita tulee ottaa huomioon suunniteltaessa pukua. Suunnittelijan ammattitaito on ratkaisevassa asemassa, kun lähdetään toteuttamaan pukua suunnitelmasta. Morsiuspuvun toimivuus vaikuttaa muunneltavuuteen siten, että toimivat ratkaisut valmistuksessa helpottavat ja mahdollistavat puvun muuntelemisen. Jatkokäyttö liittyy asiakkaaseen siten, että hän voi käyttää morsiuspuvun osia uudelleen erilaisissa tilanteissa.

2.3 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni pääkysymys on: ”Kuinka suunnitella ja valmistaa moniosainen muunneltava morsiuspuku?” Kysymykseen pyritään vastaamaan moniosaisen muunneltavan morsiuspuvun suunnittelu- ja valmistusprosessin avulla. Omat ammatilliset kokemukset auttavat vastaamaan kysymykseen. Tavoitteena on oppia morsiuspuvuista tutkimalla sen perinnettä ja historiaa länsimaissa ja Ukrainassa hyödyntäen lähdekirjallisuutta. Lisäksi tutkitaan, millainen on morsiuspuku nykypäivänä.

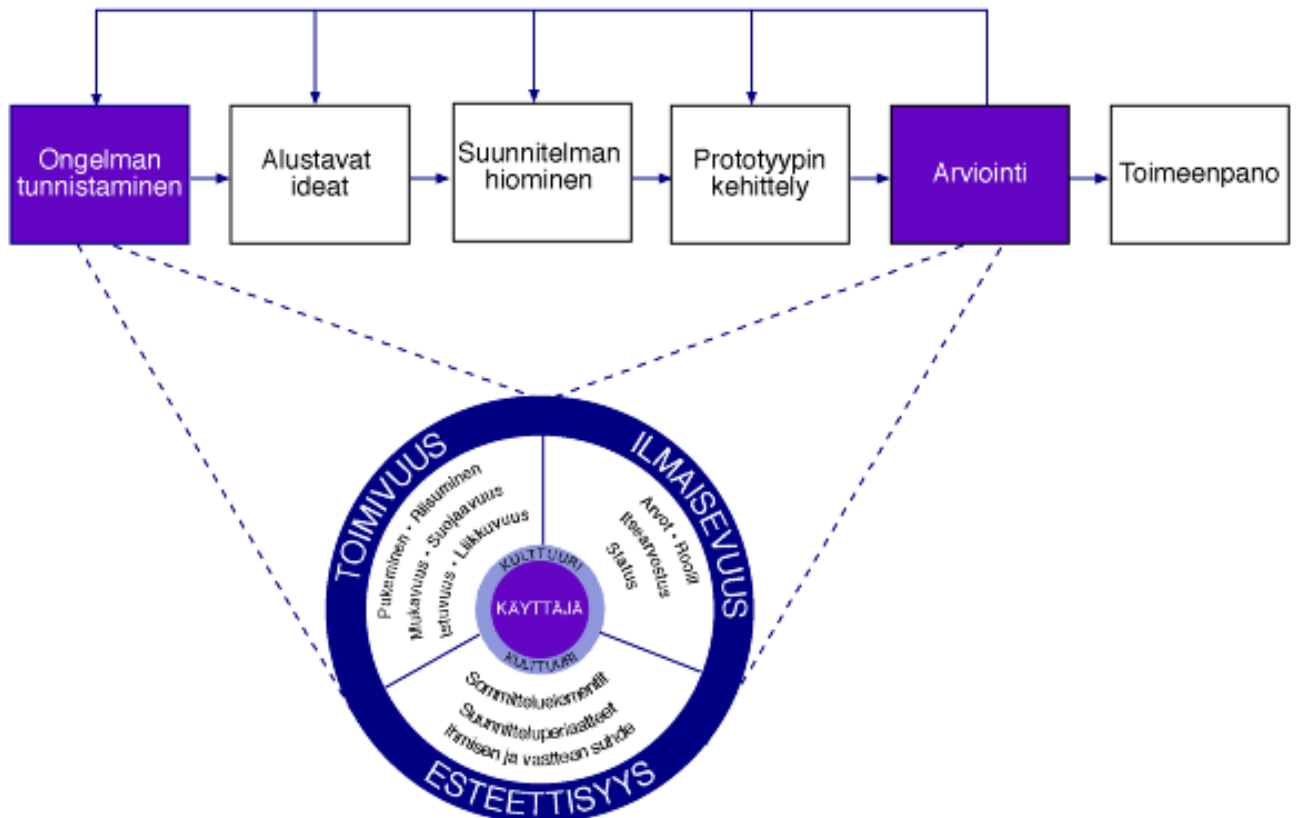
Haastateltaessa asiakasta ja kuuntelemalla hänen toiveitaan voidaan lähestyä toista alakysymystä: ”Mitä asioita pitää huomioida morsiuspuvun suunnittelytyössä?” TIE-mallin avulla tehty analyysi asiakkaan tarpeista puvun suhteen, on suuressa osassa suunnittelua ja sitä tullaan hyödyntämään suunnitteluprosessissa. Mallin avulla eritellään suunnittelussa huomioitavat asiat toimivuuteen, ilmaisevuuteen ja esteettisyyteen. Toinen alakysymyksistä on: ”Miten morsiuspuvun kolme osaa voidaan käyttää häiden jälkeen uudelleen?” Kysymykseen vastataan antamalla esimerkkejä, miten eri osia voidaan käyttää jatkossa. Morsiuspuvun kolme osaa stailataan arki-, bisnes- ja juhlapukeutumiseen.

Opinnäytetyön lopputuloksena on kokonaiskuva, kuinka moniosainen muunneltava morsiuspuku suunnitellaan, valmistetaan sekä kuinka sitä voidaan käyttää häiden jälkeen erilaisissa tilanteissa. Lisäksi saadaan paljon tietoa suunnitteluun vaikuttavista tekijöistä ja esimerkkejä muunnellusta puvusta eri tilanteisiin sopivalla tavalla.

2.4 Vaatesuunnittelun kehysmalli

Morsiuspuvun suunnitteluun vaikuttaa paljon hääkulttuuri ja -perinne sekä asiakkaan tarpeet. Morsiuspuku on suuri osa itse häpäivää, ja sen tehtävä on olla toimiva ja käytännöllinen, ilmaistava asiakkaan arvoja sekä olla esteettisesti morsiamen mielen mukainen. Nämä arvot toimivat jokaisessa morsiuspuvun erillisessä osassa myös häpäivän jälkeen. Päätin hyödyntää suunnittelutyön apuna vaatesuunnittelun kehysmallia eli FEA-mallia (kuva 3) morsiuspuvun suunnittelussa ja valmistuksessa.

Suunnittelumallin kehittivät amerikkalaiset Jane Lamb ja Jo Kallal (1992, 42), jonka suomensi TIE-malliksi Ritva Koskennurmi-Sivonen (2002.) Malli kehitettiin alun perin erikoisvaatetuksen suunnitteluprosessiin, mutta myöhemmin huomattiin, että malli soveltuu kaikenlaiseen vaatesuunnitteluun ja muiden tuotteiden suunnitteluun (Koskennurmi-Sivonen 2002).

Kuva 3. Vaatesuunnittelun kehysmalli (Koskennurmi-Sivonen 2002)

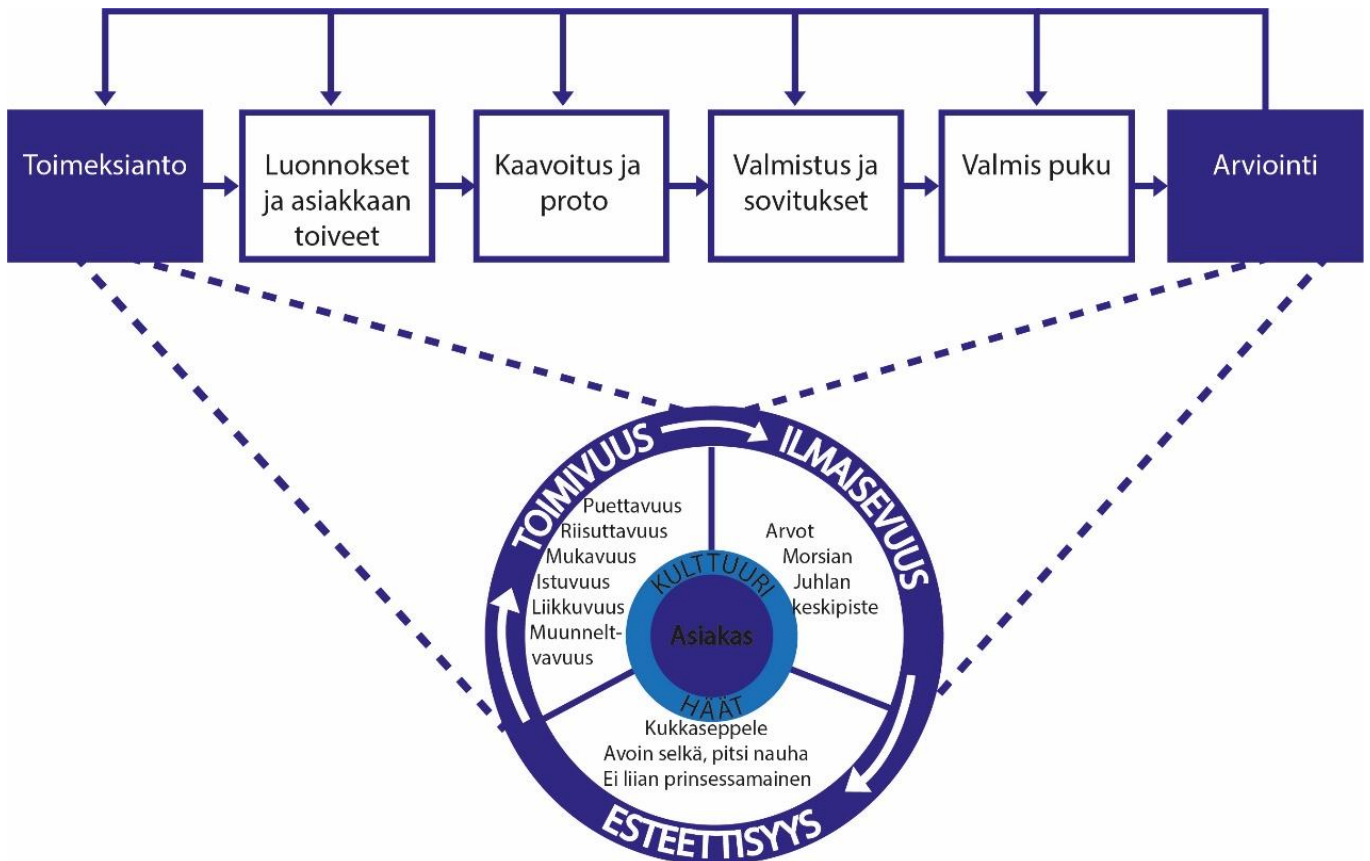
Mallin keskellä on käyttäjä, jota TIE-mallin avulla on tarkoitus analysoida. Kulttuuri on suorassa yhteydessä käyttäjään sekä vaikuttaa käyttäjän ja vaatteen väliseen suhteeseen ja siten myös suunnitteluprosessiin. Seuraavassa kehässä ovat suunnitteluun vaikuttavat käyttäjän toiveet ja tarpeet, jotka suunnittelijan täytyy selvittää. Reunimmaisessa kehässä kuvataan kolme suunnittelun osa-aluetta: toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys.

Toimivuus kattaa vaatteiden mukavuuden, liikkuvuuden, istuvuuden, suojan, puettavuuden ja riisuttavuuden. Ilmaisevuus kertoo arvoista, itsetunnosta, roolista ja statuksesta. Esteettisyydessä keskitytään suunnitteluperiaatteisiin ja -elementteihin sekä ihmisen ja vaatteiden väliseen suhteeseen. Kehien osa-alueiden painopisteet voivat vaihdella, mutta liittyvät kuitenkin toisiinsa. Malli esittelee prosessin kulun etenemisen kaaviossa lineaarisesti ongelman tunnistamisesta suunnittelun kautta itse valmistukseen. Prosessin aikana sovelletaan TIE-mallia ja lopuksi arvioidaan täyttääkö tuote toimivuuden, ilmaisevuuden ja esteettisyyden kriteerit. (Kallal & Lamb 1993, 253 - 255.)

Opinnäytetyössäni TIE-malli auttaa kertomaan työstä ja sen prosessista johdonmukaisesti. Lisäksi malli auttaa ongelmanratkaisussa ja suunnittelun arvioinnissa. Mallin keskiössä on asiakas ja sitä ympäröi hääkulttuuri, tarkennuksena ukrainalainen ja länsimaalainen hääkulttuuri. Molemmat hääkulttuurit vaikuttavat puvun suunnitteluun. Asiakkaan toiveita ja tarpeita ovat, varsinkin puvun ollessa moniosainen ja muunneltava, miten puvun eri osia puetaan ja riisutaan. Lisäksi puvun tulee olla hyvin istuva sekä mukava ja liikkuva päällä.

Puvun merkittävyyteen liittyy morsiamen rooli hääpäivänä. Hän ja hänen miehensä ovat hääpäivänä tapahtumien keskipisteessä ja näin ollen puvun pitää myös tuoda se esiin. Esteettisyydessä on otettu huomioon asiakkaan toiveet ja lähdetty siitä yhdessä suunnittelemaan lopputulosta. Toiveina oli luonnonvalkoinen väri, kukkaseppeleen yhteensopivuus, avoin selkä, jossa on pitsireunus sekä puku ei saanut olla liian prinsessamainen. Jokainen asia liittyy toiseen ja vaikuttaa puvun suunnitteluun ja valmistukseen alusta loppuun asti. Lopuksi asiakas arvioi työn, sillä muuten työ ei tulisi päätökseen.

Tein työhöni sopivan oman sovelletun TIE-mallin (kuva 4), joka kuvaa suunnittelu- ja valmistusprosessia. Sijoitin asiakkaan haastattelusta saamani tiedot mallin ympyrään, joka on apuna koko prosessin ajan, mutta parhaiten selkeyttää suunnitteluprosessia ja puvun analysointia. Kaavion vaiheisiin sijoitin morsiuspuvun prosessin kulun. Muutin vaiheiden nimet kuvaamaan paremmin puvun suunnittelu- ja valmistusprosessia.

Kuva 4. Sovellettu TIE-malli (Torvinen 2019)

Suunnitteluprosessi alkaa toimeksiannolla, jonka sain asiakkaalta, kun hän pyysi minua valmistamaan morsiuspuvun hänelle. Seuraava vaihe on luonnokset ja asiakkaan toiveet. Osa toiveista on sijoitettu ympyrään, jotta voidaan nähdä mitä puvun suunnittelussa tulee huomioida. Luonnokset piirretään toiveiden mukaan ja esitetään asiakkaalle. Niiden perusteella valitaan haluttu malli sekä siitä piirretään tasokuva ja esityskuva. Seuraavana on kaavoitus ja proto, jossa valittua mallia lähdetään työstämään asiakkaan mittojen mukaan. Valmiista kaavoista tehdään protokappale, jossa nähdään puvun eri osien istuvuus ja mallin sopivuus. Kaavoja muutetaan proton muutosten mukaisesti

sovituksen jälkeen. Proton sovituksessa asiakasta haastatellaan, jotta saadaan varmistus puvun mallista ja materiaaleista.

Seuraava vaihe työssäni on valmistus ja sovitukset, jossa puvun osia sovitaan. Sovituksissa tarkistetaan, että puku on asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukainen ja varmistetaan istuvuus. Seuraavana on valmis puku, joka on koko prosessin lopputulos. Valmis puku on osa häääpäivää, mutta työssä myös esitellään esimerkit puvun eri osien jatkokäytöstä. Viimeisenä on asiakkaan antama arviointi, jotta kuullaan hänen mielipiteensä yhteistyöstä, prosessista, valmiista puvusta ja stailauksesta.

Mallin ympyrän keskiössä on käyttäjä eli asiakas ja häntä ympäröivä kulttuuri on länsimaalainen ja ukrainalainen häääkulttuuri. Haastattelussa tuli ilmi mitä asiakas odottaa ja toivoo morsiuspuvulta. Toimivuuden osalta asiakkaan tarpeet ovat helppo puettavuus ja riisuttavuus, jotta puvun eri osien jatkokäyttö olisi mahdollisimman vaivatonta. Asiakkaalle on tärkeää, että puku on varsinkin häääpäivänä mukava ja istuva, jotta hän voisi nauttia päivästä. Muunneltavuudessa jokainen yllä mainittu asia on myös oleellista.

Morsiuspuvun on ilmaistava asiakkaan ja häihin liittyviä arvoja. Lisäksi puvun pitää ilmaista morsiameksi tuloa ja tehdä asiakkaasta juhlan keskipiste. Esteettisyyden kannalta asiakkaalle on tärkeää, ettei puku ole liian prinsessamainen vaan pikemminkin hänen tyylisensä ja siihen sopii kukkaseppele. Asiakkaalla ei ole tarkkaa visiota puvun mallista, mutta toiveena oli yksityiskohta vaukkoisesta takakappaleesta, jonka reunoja koristaa pitsinauha.

2.5 Havainnointi ja haastattelu

Tutkimuksen aineistoa kerätään havainnoimalla luonnoksia, materiaaleja, asiakkaan vartalon mittasuhteita ja sovitusprotoja. Lisäksi havainnoidaan muunneltavien morsiuspukujen saatavuutta verkkokaupoista ja uusinta morsiuspukumuotia. Havainnointiaineistoa käytetään muotoilun suunnitteluprosessissa tukemaan päätöksiä sekä helpottamaan suunnittelun taustatyötä. Tutkimuksessa hyödynnetään myös hiljaista tietoa, joka on hankittu elämisen avulla, aistimalla, harjaantumalla ja tekemällä. Ammatillisen tiedon ja taidon oppiminen sekä löytäminen käytännön toiminnassa on normaalia. Tieto siirtyy usein

ammattilaisten välillä puhumalla tai kirjoittamalla (Vilkkä 2006, 21 - 25 ja 32 - 33.)

Havainnointi on mukana, kun mietitään, mitkä asiat vaikuttavat morsiuspuvun suunnitteluun ja valmistukseen sekä siihen, kuinka käyttää pukua uudelleen. Havainnointia käytetään osana morsiuspuvun suunnittelua, kun etsitään kuvista asiakkaan toiveiden mukaisia yksityiskohtia, leikkauksia, materiaaleja, värejä ja tyylejä. Havainnointien perusteella morsiuspuvusta tehdään luonnos, joka mahdollisten muutoksien jälkeen kehittyy valmiiksi esityskuvaksi. Proses- sin edetessä havainnointia hyödynnetään sovituksissa, jotta nähdään, onko puvun malli sama kuin suunniteltu sekä mitä muutoksia täytyy mahdollisesti tehdä.

Havainnointia käytetään myös etsittäessä tietoa moniosaisten muunneltavien morsiuspukujen saatavuudesta sekä verrattaessa omaa opinnäytetyötä aikai- simpiin tutkimuksiin. Hiljaista tietoa hyödynnetään pukua valmistaessa. Lähes kaiken tiedon ja taidon puvun valmistuksesta olen saanut opiskellessani ja harjoittaessani vaatetusompeleijan ammattiani.

Työssä hyödynnettiin avointa haastattelua, joka tunnetaan myös nimikkeellä strukturoimaton haastattelu. Avoimessa haastattelussa keskustelu etenee ai- hepiirin sisällä vapaasti. Keskustelun etenemistä ei ole suunniteltu, mutta haastattelussa kuitenkin pysytään ennalta valitussa teemassa. Avoimessa haastattelussa edetään keskustelunomaisesti. Valmiita kysymyksiä saa olla, mutta ne eivät saa tarjota valmiita vastauksia. (Saaranen-Kauppinen & Puus- niekka 2006.)

Avoin haastattelu on todella lähellä keskustelua ja vie paljon aikaa. Avoimen haastattelun etuna on suora kielellinen kontakti haastateltavan kanssa sekä joustavuus aineistoja kerätessä. Haastattelussa on mahdollista huomioida haastateltavan vastauksien lisäksi myös hänen ilmeensä ja eleensä. Etuna haastattelussa on se, että haastattelua voi myös myöhemmin jatkaa, jos halu- taan lisää aineistoja tai jos jotain unohtui kysyä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 199 - 205.)

Haastattelussa käytettiin ennalta laadittuja kysymyksiä (liite 1), mutta haastattelussa edettiin vapaasti. Haastattelua käytiin useassa eri osassa morsiuspuvun suunnittelu- ja valmistusprosessin edistyessä. Esimerkiksi materiaaleista keskustellessamme huomasin, ettei asiakkaalla ollut tietoa, siitä minkälaisia materiaaleja on olemassa. Tämän vuoksi yksi haastatteluista tehtiin kangasostoksilla, jotta saisin vastauksen kysymykseen mitä asioita pitää ottaa huomioon moniosaisen morsiuspuvun suunnittelussa. Materiaalit vaikuttavat paljon suunnitteluun ja puvun lopputulokseen. Kommunikointiin käytimme myös ääni- ja tekstiviestejä, jos emme pystyneet aikataulujen vuoksi näkemään.

3 MORSIUSPUKU

3.1 Morsiuspuvun määritelmä

Morsiuspuku on elävä symboli morsiamesta. Se on merkittävä puku naisen elämässä. Siihen on investoitu unelmia ja tunteita mahdollisesti jo vuosien ajan. Morsiuspukuun liittyy paljon symboliikkaa ja perinteitä, jotka juontavat juurensa vuosisatojen taakse. (Thompson 2014, 6.) Morsiuspuku on kautta aikojen muokkautunut muotivirtausten mukaisesti, mutta hitaammin kuin käyttömuoti, sillä se on osa kulttuuriperinnettä (Hellsten 2017, 11). Muoti on vaikuttanut morsiuspuvun siluettiin, mutta valkoinen puku, kukkakimppu ja huntu ovat pysyneet lähestulkoon samana jo 150 vuotta (Delamore 2005, 6).

Valkoinen väri yhdistyi kristinuskossa viattomuuteen ja puhtauteen, ja se oli tärkeä symbolinen tekijä. Jopa nykyään maailman muuttuessa enemmän sekulaariseksi, valkoinen morsiuspuku yhdistetään yhä neitsyyteen. Globalisaation myötä valkoinen morsiuspuku on yleistynyt. Morsiamet kaikista kulttuureista ja kaikista uskonnoista voivat pukeutua nykyään valkoiseen morsiuspukuun. (Ehrman 2011, 9 - 17.) Tietenkin erilaiset kansallispuvut ovat vieläkin suosittuja kansojen keskuudessa.

Jokainen morsiuspuku on omanlaisensa kuten kantajansakin. Nykyään morsiuspuku on uniikki roolipuku, joka hyvin usein on kertakäyttöinen. Se joko teetetään, ostetaan tai vuokrataan ainoastaan häätöpäivää varten. (Kaivola 1995, 41.)

3.2 Morsiuspuvun historia ja perinne länsimaissa

Morsiuspuvun historia ylettyy muinaiseen Egyptiin, jossa morsian puettiin laskesteltuun pellavaiseen vaatteeseen. Kreikkalaiset morsiamet pitivät seppelettä, jossa oli liljoja, rosmariinia ja vehnää kuvastaakseen hedelmällisyyttä ja puhtautta. Heillä oli myös valkoinen tunikamallinen puku päällään, joka kuvasti aikanaan iloa. Roomalaiset morsiamet käyttivät pukua vain kerran ja heidän kasvojaan peitti huntu. Keskiajalla morsiamet pukeutuivat kirkkaisiin sävyihin niin kuin punaiseen, kultaan ja hopeaan. (Shimer 2004, 12 - 14.)

Valkoinen morsiuspuku ei ollut muotia länsimaissa ennen 1800-lukua, vaikka sitä käytettiin aikaisemmin muinaisessa kreikassa hääpukeutumisessa. Syynä oli vaikeus ylläpitää väri puhtaana. Valkoisen värin morsiuspukuihin toi englannin Kuningatar Victoria (kuva 5), kun hän meni naimisiin serkkunsa Albertin kanssa vuonna 1840. Victorian puku oli norsunluun värinen ja materiaaleina käytettiin pitsiä ja silkkisatiinia. (Thompson 2014, 10 - 11.)

Kuva 5. Kuningatar Victoria morsiuspuvussaan ja kukkaseppelessään vuonna 1840 (New York Times 2016)

Kuningatar ei käyttänyt tiaraa, vaan appelsiinikukkaseppelettä, joka kuvasti liiton perustuvan rakkaudelle. Valkoinen väri aikoinaan ei ollut sama, mitä nykyään mielletään valkoiseksi. Silkkiä ei voitu valkaista ilman, että se tuhoutuisi, joten sävyt olivat aikaisemmin lähempänä kermaa tai norsunluuta.

Aikaisempina vuosisatoina morsiuspuku oli pyhäpuku, jonka väri vaihteli muodin mukaan. Näin pukua voitiin käyttää uudestaan häiden jälkeen. (Fogg 2010, 12-13.) Häitä varten morsiamelle hankittiin uusi puku ja se pysyi hänen parhaimpana pukunaan, kunnes se jäi liian pieneksi tai se annettiin tyttärelle perinnöksi. Sepeleen, kruunun ja korujen lisääminen pukuun teki pyhäpuvusta morsiuspuvun. Huntu tuli morsiusmuotiin 1800-luvun alkupuolella, kun itämainen romantiikka tuli muotiin ja se oli väriltään aina valkoinen, morsiuspuvun väristä riippumatta. Tapana oli käyttää metallista kruunua tai helykruunua häissä, mutta sen korvasivat sepeleet ja diadeemit. Kuningatar Victorian muotiin tuomat appelsiinikukkasepeleet oli valmistettu vahasta ja niitä käytettiin vielä 1950-luvulle asti. (Kaivola 1995, 41-49.) Kukkasepeleen tai tiaran käyttäminen häpäivänä tarkoittaa morsiamen statuksen muuttumista naimattomasta naisesta vaimoksi (Fogg 2010, 54-55).

1900-luvulla vaihtelevat muotivirtaukset vaikuttivat myös morsiuspukuihin. 1920-luvulla vallinnut flappers-tyyli teki morsiuspukujen siluetista putkimaisen. Morsiuspuvut olivat 1930-luvulla pitkiä ja vartalonmyötäisiä, materiaalina usein oli silkki. Sotavuosina 1940-luvulla morsiuspukeutuminen ei eronnut paljoa edellisestä aikakaudesta, koska pukuja lainattiin esimerkiksi isosiskoilta. Sodan jälkeinen vaurastuminen 1950-luvulla toi kaikille mahdollisuuden ostaa valkoisen morsiuspuvun. Puvuissa usein oli korsetilla kavennettu vyötärö, runsas hame ja sydämen muotoinen pääntie. 1960- ja 70-luvulla moni muotivirtaus toi vaikutteita morsiuspukumuotiin. Puku saattoi olla pitkä, lyhyt, perinteinen, minimalistinen, hippi tai avaruustyylinen. Empiretyyli ja A-linja olivat näiden aikakausien aikana suosittuja. 1980-luvulla Prinsessa Dianan morsiuspuku toi muotiin isot satuprinsessapuvut, joiden vaikutus näkyy vielä tänäkin päivänä. (Fogg 2010, 26-175.)

Sanonta kuuluu, että morsiuspuvussa kuuluu olla ”jotain vanhaa, jotain uutta, jotain lainattua ja jotain sinistä”. Sanonta tulee vanhoista uskomuksista. Perinteisesti onnellisesti naimissa oleva nainen antoi morsiamelle sukkanauhan eli

jotain vanhaa. Tämä uusi asia saattoi olla mitä vain merkityksellistä morsiamelle. Jotain lainattua tuli yleensä morsiamen perheeltä ja se piti palauttaa, jos halusi saada hyvää onnea. Jotain sinistä annettiin merkiksi sitoutumisesta ja uskollisuudesta. (Shimer 2004, 13.) Monet morsiamet noudattavat yhä perinnettä.

3.3 Morsiuspuvun perinne Ukrainassa

Perinteiden mukaan ukrainalainen morsiuspuku ei saanut olla millään tavalla paljastava. Puvun piti olla yksinkertainen ja pääntien niin korkealla kuin mahdollista. Vielä nykyäänkin morsiamen täytyy olla peittävässä puvussa, jos häät pidetään kirkossa. Ennen vanhaan morsiuspukujen materiaalina käytettiin pel-lavaa ja hihat sekä kaulus oli koristeltu värikkäillä ornameenteilla. Morsiuspu-kuun ommelluilla ornameenteilla oli erityinen merkitys. Niiden uskottiin tuovan morsiusparille onnea ja pitkän elämän. Ornamentit eivät ole vielä kukaan menettäneet symboliikkaansa ja ovat edelleen suosiossa Ukrainassa.

Kuva 6. Ukrainalainen hääseppeli (Third Roosters 2016)

Isot ja värikkäät helmet sekä kukkaseppele eli vinok (kuva 6) olivat suuressa osassa morsiuspukua. Kukkaseppeleeseen laitettiin monia erilaisia kukkia, joista jokainen merkitsee morsiamelle eri asioita. Unikolla uskottiin olevan yhteys nuoruuteen ja kauneuteen, valkoiset liljat morsiamen viattomuuteen, viinilehti toivoi synnytystä, talviot todistivat valmiutta mennä naimisiin ja tammenlehdet henkistä vahvuutta. (Proud of Ukraine s.a.) Perinteet ovat taas nousseet muotiin Ukrainassa vuonna 2014 tapahtuneen vallankumouksen jälkeen ja niitä käytetään apuna protestointiin (Satenstein 2016). Länsimaalaiset valkoiset morsiuspuvut ovat silti suosituimpia kuin perinteiset morsiuspuvut Ukrainassa.

3.4 Morsiuspuvut nykypäivänä

Perinteet vaikuttavat vielä tänäkin päivänä, mutta ne ovat vähemmän esillä kuin koskaan ennen. Kuningatar Victoria asetti tahtomattaan standardin siitä millaiselta tyyppillinen morsiuspuku vieläkin näyttää: valkoinen pitsistä valmistettu puku kapealla vyötäröllä ja hameen alla iso alushame. Nykyään sen ajatellaan olevan morsiuspukujen klassikko kaikkialla maailmassa. (Brennan, S. 2017.) Viimeisen sadan vuoden aikana morsiuspukumuoti on muuttunut jatkuvasti. Nykyään ei ole yhtä tyyliä, joka jatkuisi pitkään, vaan pikemminkin monta samaan aikaan. Häistä ja näin ollen myös morsiuspuvuista halutaan persoonallisia ja parille tärkeitä. Tämän vuoksi perinteet kuten vaikkapa huntu ja valkoinen väri jäävät taka-alalle. Ennen vanhaan ajateltiin, että morsiamen näkeminen ennen häitä tuottaa huonoa onnea, mutta yhä useampi pari haluaa ottaa kuvia ennen hääseremoniaa. (Brides 2019.)

Ekologisuus ja säästäminen häiden kustannuksissa on nostattanut kierrätettyjen pukujen suosiota. Pukuja myös valmistetaan kierrätetyistä materiaaleista ja ostetaan käytettyinä joko liikkeestä tai internetistä. (LeSavage 2019.) Esimerkkinä suomessa on Lovebirds, joka myy ainoastaan käytettyjä pukuja ja toimii yhteistyössä ompelimon kanssa (Lovebirds s.a.). Morsiuspuvut ovat vieläkin pääosassa kertakäyttöisiä ja niitä vaalitaan muistona tärkeästä päivästä sekä säilytetään perintönä jälkikasvulle.

Vuoden 2019 morsiuspukumuodista löytyy jokaiselle jotakin (kuva 7). Vaihtoehtoina valkoiselle värille on puuterinvaaleanpunainen ja laventelinsininen. Hiattomat morsiuspuvut ovat vieläkin muodissa, mutta nyt päälle laitetaan viitta tai pukuun kiinnitetään isot muhkeat hihat. 20-luku näkyy muodissa, sillä höyhenet ja hapsut ovat tehneet paluun.

Kuva 7. Vuoden 2019 morsiuspukutrendit (Torvinen 2019)

Silhouetteja oli kolmenlaisia: löysä housupuku, perinteinen prinsessamalli ja var-taloa myötäilevä iltapuku. (Brown s.a.). Tiarat tai koristellut pannat sekä erilaiset kukkaseppeleet ovat myös suosittuja. Kuninkaalliset häät ovat aina suu-

rimpia vaikuttajia muotiin ja niitä seurataan paljon. Meghan Marklen yksinkertainen puku ja pantamainen tiara on tuonut minimalistisuuden ja veistoksellisuuden sekä pannat tämän hetken morsiustrendeihin.

4 MORSIUSPUVUN MUUNNELTAVUUS

Muunneltavuus opinnäytetyössäni tarkoittaa sen ulkonäön tai käyttötavan muuttamista lisäämällä tai poistamalla osia. Morsiuspuku on kolmessa osassa, joita voidaan yhdistellä yhdessä tai erikseen häpäivänä ja sen jälkeen. Muunneltavuutta on myös erillisten koristeiden lisääminen, kääntäminen tai vaihtaminen, joka muuttaa puvun ulkonäköä.

Muunneltava morsiuspuku on ekologinen vaihtoehto, sillä silloin puku ei jää kertakäyttöiseksi sekä sitä on helpompi huoltaa. Moniosainen puku voidaan myös valmistaa kierrätetyistä materiaaleista tai vanhojen pukujen osista. Morsiuspuku on kallis ostos ja sen vuoksi osa morsiamista haluaa käyttää sitä uudelleen joko värjäämällä tai lyhentämällä pukua. Ongelmana värjäämiseen voi olla tekokuitujen huono värjäytyminen. Puvulle ei välttämättä tarvitsisi tehdä mitään muutoksia, jos morsiamet tietäisivät muunneltavista morsiuspuvuista vaihtoehtoina tai miettivät puvun jatkokäyttöä jo sitä hankkiessaan.

Moniosaisia ja muunneltavia morsiuspukuja voisi lähteä kehittämään, koska sillä olisi varmasti kysyntää. Puvun osia voitaisiin valmistaa kierrätetyistä morsiuspuvuista ja niiden materiaaleista. Toinen vaihtoehto olisi luoda oma morsiuspukumallisto, jossa olisi erilaisia ylä- ja alaosa, joista jokainen sopisi yhteen keskenään, mutta toimisivat myös yksittäisinä vaatekappaleina. Puvun osia voisi myös tarvittaessa vuokrata. Mahdollisuuksia muunneltaville morsiuspuvuilla on paljon, kun niitä vain lähtee ideoimaan.

Yleniuksen (2012, 17 & 49-56) opinnäytetyössä valmistettu puku näyttää hienosti, miten morsiuspukua voidaan muunnella lisäämällä tai poistamalla osia. Hänen valmistamansa puvun muunneltavuus on selkeästi keskitetty juhlapukeutumiseen. Puvusta saa lyhyen cocktailmekon, mutta epäselväksi jää, kuinka puvun muut osat voidaan hyödyntää häiden jälkeen. Opinnäytetyöni antaa puolestaan esimerkkejä siitä, kuinka valmistamani puvun jokaista osaa

voidaan käyttää erikseen erilaisissa tilanteissa. Osien yhdisteleminen yksittäisinä vaatekappaleina antaa rajattomat mahdollisuudet niiden uudelleen käyttöön.

Moniosaisen muunneltavan morsiuspuvun suunnittelussa ja valmistuksessa on otettava huomioon TIE-mallin mukaisesti toimivuus, ilmaisevuus ja esteettisyys. Muunneltavuus täytyy olla toteutettavissa erikseen ja yhdessä. Muunneltavuuden on ilmaistava morsiamen arvoja ja toiveita sekä kunnioittaa morsiuspukuun liittyviä perinteitä. Puvun pitää olla esteettisesti miellyttävä muunneltavuudesta huolimatta. Parasta olisi, että muunneltavuus ei näkyisi päälle päin. Huomio saisi olla kokonaisuudessa, ei yksittäisisissä osissa.

4.1 Morsiuspuvun osien saatavuus

Tutkin kuinka paljon moniosaisia morsiuspukuja on saatavilla suomalaisten suosimissa verkkokaupoissa. Olin yllättynyt, että vaihtoehtoja oli, sillä olin täysin varma, etten löytäisi yhtäkään. Tarjontaa on, jos sitä on valmis etsimään. Parhaimman valikoiman löysin Kaunis Morsian -liikkeen verkkokaupasta, jossa merkillä Abby Waits (kuva 8), oli vaihtoehtona kolmea erilaista toppia sekä hametta. Jokainen toppi ja hame olivat erilaisia, mutta suunniteltu niin, että toimivat yhdessä. Abby Waitsin malliston vaatteet ovat kuvassa kaksi ylintä vasemmalla ja kaksi alinta oikealla. Muissa verkkokaupoissa myytiin erikseen tyllihameita tai erittäin lyhyitä toppeja ja sen kanssa sopivia hameita.

Kuva 8. Esimerkkejä muunneltavien morsiuspukujen tarjonnasta nettikaupoissa (Torvinen 2019)

Bubbleroom oli ainut verkkokauppa, joka tarjosi erillisiä korsetteja, jotka yhdistetään hameeseen. Korsetti ja hameet ovat kuvassa vaaleanpunaisella taustalla. Moniosainen muunneltava morsiuspuku on siis mahdollista ostaa, mutta silloin osat kannattaa olla samasta verkkokaupasta ja merkiltä. Paitsi, jos tarkoituksena on löytää eri väriset osat. Sävy ja materiaalin laatu saattavat vaihdella paljonkin, jos osat tilataan eri paikoista. Morsiuspuvun ostaminen verkosta on aina riski. Istuvuus, materiaali ja väri saattavat olla jotain muuta kuin kuva antaa ymmärtää.

Vaikka tarjontaa on, ei sitä ole kuitenkaan tarpeeksi. Uskon, että tulevaisuudessa moniosaiset ja muunneltavat puvut tulevat nostamaan suosiotaan. Puvuilla on selkeä markkinarako, johon vielä ainakaan suomessa ei olla reagoitu. Kestävä kehitys ja ekologisuus on tuonut kokonaan uuden kulutusryhmän markkinoille, jotka voisivat olla juuri moniosaisesta muunneltavasta morsiuspuvusta kiinnostuneita sen jatkokäyttömahdollisuuksien vuoksi.

4.2 Erilaisia muunneltavia morsiuspukuja

Muunneltavuus ei ole ainoastaan sitä, että morsiuspuku on useassa eri osassa. Muunneltavuus voi olla erillisten koristeiden tai vaatekappaleiden lisäämistä pukuun. Näin saadaan aikaan persoonallinen uniikki morsiuspuku, joka tarvittaessa muuntuu häpäivänä tai sen jälkeen.

Parhaimpana esimerkkinä muunneltavista morsiuspuvuista on amerikkalainen Build-a-bride -konsepti. Ideana on, että konseptista voi valita pohjaksi valmismekon tai hameen ja topin, joihin voidaan lisätä osia, kuten pitsitopin, tyllihameen tai timanttivyön. Puvusta saadaan uniikki yhdistelemällä se morsiamen toiveiden mukaisesta. Vaihtoehtoja konseptilla on useita kymmeniä, joista saadaan satoja eri näköisiä pukuja aikaan. Konsepti keskittyy pääosin valmispukuihin ja sen yksittäin toimivia ylä- tai alaosia ole tarjolla kuin muutamia.

Toisena hyvänä esimerkkinä puvun muunneltavuudesta on Infinity -puku, jota voidaan muokata erilaiseksi sitomalla se lukuisin eri tavoin. Puku on suunniteltu niin, että sen voi sitoa pitkien kangaskappaleiden avulla päälle ja mahtuu näin lähestulkoon kaiken kokoisille. Puku sopii myös morsiuspuvuksi, mutta suosituin se on morsiusneidoilla, koska näin jokainen morsiusneito saa halutessaan mekosta erilaisen ja silti samanvärisen ja pituisen.

5 MORSIUSPUVUN SUUNNITTELU

5.1 Asiakkaan haastattelu

Haastattelin asiakasta useaan otteeseen eri paikoissa ja tilanteissa (liite 1). Haastattelut olivat avoimia ja keskustelunomaisia. Ennalta laaditut kysymykset jaettiin TIE-mallin mukaisesti toimivuuteen, ilmaisuun ja esteettisyyteen, jotta voitaisiin analysoida asiakasta ja hänen suhdettaan morsiuspukuun. Tarkoituksena oli saada haastattelujen avulla selville asiakkaan toiveet puvun tarkoituksesta ja muotokielestä sekä perinteistä, joita haluaa näyttää puvussa. Haastattelussa haluttiin kartoittaa asiakkaan tyyliä niin, että se saataisiin myös osaksi morsiuspukua. Tärkeintä oli, että puku tulisi sopimaan hänen persoonaansa ja korostaisi hänen vartaloon kauniisti.

Keskustelimme puvun toimivuudesta ja siihen liittyvistä asioista. Asiakkaan mielestä puku täytyi olla mukava ja istua hyvin, jottei se kiristäisi tai tippuisi pois päältä. Puvussa pitäisi pystyä istumaan pitkiä aikoja ja tarvittaessa jopa tanssimaan. Puku piti myös olla helposti puettava ja riisuttava, varsinkin jatkokäyttöä ajatellen.

Haastattelussa ilmaisevuus näkyi kysymyksessä, kuten: mitä morsiuspuku hänelle merkitsee? Hänelle puku merkitsee puhtautta ja liittymistä mieheen ja näin ollen tulemista vaimoksi. Keskustelimme myös perinteistä ja siitä, mitkä niistä ovat tärkeitä. Asiakas koki, ettei halunnut rikkoa häätetikettiä esimerkiksi liian paljastavalla puvulla, jonka vuoksi puvun pitäisi olla peittävä, mutta kuitenkin moderni. Hänen mielestään oli tärkeää, että puku olisi teetetty, sillä se on eettisesti parempi ratkaisu ja lähempänä hänen arvojaan.

Keskustelimme esteettisyydestä tyylin kautta, sillä puku myös kuvastaa asiakkaan tyyliä. Vuosien ystävyys asiakkaan kanssa auttoi ymmärtämään hänen tyyliään, kun lähdimme keskustelemaan asiasta. Asiakas kertoi tyyliensä tärkeintä olevan rentous ja mukavuus. Hän kertoi, ettei seuraa uusinta muotia, vaan pukeutuu sen mukaan, miltä hänestä tuntuu parhaimmalta. Värejä hän käyttää varovaisesti ja suurin osa vaatteista onkin mustia, valkoisia tai harmaita muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Hänen vaatteensa ovat yksinkertaisia ja ajattomia ja asiakas osaa yhdistellä niitä tyylikkäiksi kokonaisuuksiksi. Asiakas ei pukeudu paljastaviin vaatteisiin, mutta osaa silti tuoda varta-loaan kauniisti ja naisellisesti esille. Hän tuo pukeutumisessaan esille persoonaansa, joka on eloisa, hauska ja avoin.

5.2 Suunnitteluun vaikuttavat tekijät

Haastattelussa tuli ilmi paljon erilaisia asioita, joita piti ottaa huomioon morsiuspuvun suunnittelussa. Keskustelimme asiakkaan sukuperimästä ja hän kertoi sukujuuriensa olevan Ukrainassa ja, kuinka siellä perinteisiin kuuluu kukkaseppele. Hän halusi kunnioittaa sukujuuriaan pitämällä kukkaseppelettä häpäpäivänään. Seppeleestä hän halusi yksinkertaisemman version kuin alkuperäisen ukrainalaisen. Häät kuitenkin tulisivat muuten olemaan hyvin suomalaisen perinteen mukaiset. Asiakas ei halunnut huntua kukkaseppeleen kanssa ja lisäksi hän kertoi, että hiukset tulisivat olemaan suurimmaksi osaksi

auki. Puvun suunnittelussa täytyi siis huomioida hunnun puuttuminen, kukkaseppele sekä kampa.

Häiden ajankohta vaikutti paljon siihen, minkälainen puvusta haluttiin. Hääsemonia oli syyskuun lopulla Asikkalan kirkossa ja hääjuhlat rustiikkisessa kivi-rakennuksessa kirkon lähetyvillä. Morsiuspuvun suunnittelussa piti pitää mielessä, että sää saattaa olla hyvinkin arvaamaton siihen aikaan vuodesta. Keskustelimme, kuinka olisi hyvä, jos puku toimisi kuumalla sekä kylmällä säällä. Häät pidettiin kirkossa, jossa etiketin mukaan pitää peittää olkapäät (Vaarna-vuo 2014). Tämän vuoksi asiakas tahtoi puvun olevan peittävä, mutta modernilla tavalla.

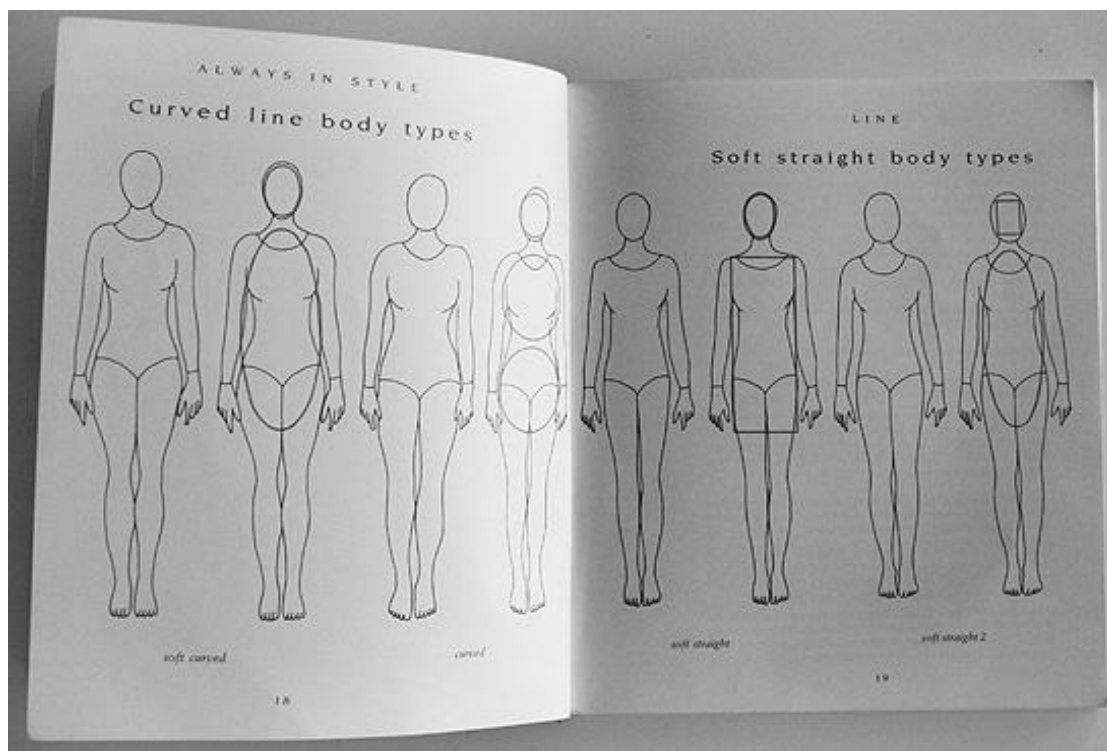
Keskustelimme asiakkaan kanssa väreistä. Hän kertoi, että häiden värit ovat hyvin syksyisiä ja tulevat pääosin näkymään morsiusneitojen ja bestmanien vaatetuksessa. Morsiusneidot pukeutuvat viininpunaisiin pitkiin pukuihin ja bestmanit että sulhanen taas tummansinisiin pukuihin. Sisustuksessa käytetään vähän kultaisia koristeita, muuten paikkaa ei sisuteta paljoa, sillä se on jo itsessään näyttävä. Asiakkaan mielestä puhtaan valkoinen morsiuspuku ei sopisi muihin väreihin, joten sävyn pitäisi olla luonnonvalkoinen.

5.3 Suunnittelun lähtökohdat

Tarjosin asiakkaalle mahdollisuutta valita puvun morsiuspukumallistostani, mutta mikään niistä ei tuntunut olevan hänen tyyliään. Suunnittelemassani morsiuspukumallistossa oli muutama muunneltava ja moniosainen morsiuspuku, sillä tämän hetkisen häämuodin suosima siluetti antaa siihen mahdollisuuden. Tarjosin ideaa asiakkaalle ja hänen mielestään se oli hyvä ratkaisu. Päädyimme miettimään, että puvussa voisi olla kolme osaa, peittävämpi pitkähihainen paita, jonka alla on toinen paljastavampi toppi tai paita sekä pitkä hame. Puvun muunneltavuus myös ratkaisisi sään tuomat haasteet sekä toimisi eri tavoin kirkossa ja juhlissa. Lisäksi pukua voisi hyödyntää häiden jälkeen.

Asiakkaan toiveet puvun mallista oli, että se toisi hänen naisellisia muotojaan esiin hienostuneella tavalla. Lähdin ensimmäisenä analysoimaan minkälainen malli hänelle sopisi Doris Pooserin vartalotyyppien mukaisesti (1987, 16-39).

Vartalotyyppejä on kuusi erilaista, joista parhaiten asiakkaan vartaloa kuvaava linja on pehmeänsuora (kuva 9). Asiakkaan vartalolinjat ovat suorien ja kaari- viivojen yhdistelmä sekä hänen kasvonsa on soikeat. Pehmeänsuoralle vartalotyypille sopii muun muassa kaareva pääntie, lepakkohihat ja vinot leikkaukset.

Kuva 9. Esimerkkejä vartalomalleista Doris Pooserin kirjan mukaan. Asiakkaan pehmeänsuora vartalomalli on kuvassa ensimmäisenä vasemmalta katsottuna (Sustainability in style 2015).

Seuraavaksi analysoin asiakkaalle sopivia värejä vuodenaikojen mukaisella värikartalla. Oikeiden värien ja sävyjen käyttö parhaimmillaan imartelee kantaansa. Kirjassa löydä värisi ja tyylisi (1987,77-80) on testi, jolla voidaan selvittää jokaiselle sopiva vuodenaika. Testin mukaan asiakas on vuodenaikaltaan syksy, jolle sopii murretut sävyt. Parhain sävy valkoisesta on luonnonvalkoinen, joka oli myös asiakkaan toiveena. Myös muut häihin tulevat värit imartelevat asiakasta

Keskustelimme paljon morsiuspuvun tyylistä ja mallista. Asiakas oli hyvin avoin ehdotuksille eikä hänellä ollut tarkkaa visiota siitä, miltä hän halusi puvun kokonaisuudessa näyttävän. Hän oli kerännyt erilaisia kuvia, joista hän piti (kuva 10). Kaikissa kuvissa oli jokin yksityiskohta, materiaali tai tunnelma, jotka asiakas halusi tuoda myös omaan pukuunsa.

Kuva 10. Kuvakollaasi asiakkaan toiveista morsiuspukua varten (Torvinen 2019)

Kuvien pohjalta havainnoimme, että tyyliltään morsiuspuku saisi olla naisellinen ja luonnollinen sekä materiaalit kevyitä. Pitkähihaisessa paidassa olisi selässä v-muotoinen päätie, jota koristaisi pitsinauha. Paidan alla olisi toppi ohuilla olkaimilla tai olkaimeton. Hame olisi pitkä ja tehty kevyestä materiaalista kuten esimerkiksi tyllistä tai sifongista.

5.4 Luonnokset ja esityskuva

Luonnostelin asiakkaan kanssa erilaisia mahdollisuuksia, millainen mekosta voisi tulla hyödyntäen pohjana asiakkaan antamia kuvia. Suurin ongelma mallissa oli korsetin ja pitsipaidan päätiet sekä hihat. Asiakkaalla ei myöskään ollut tarkkoja toiveita materiaaleista, joten ehdotin luonnoksissa erilaisia materiaalivaihtoehtoja. Päätimme kuitenkin, että puvun malli saa elää ja se mitä kangaskaupoista löytyisi, tulisi määrittämään, mitä materiaaleja pukuun hyödynnettäisiin.

Kuva 11. Pukuluonnokset (Torvinen 2019)

Piirsin asiakkaalle kolme luonnosta (kuva 11) ja lähetin ne hänelle sähköpostitse. Hän sai miettiä rauhassa vaihtoehtoja, kunnes näimme seuraavan kerran. Seuraavassa tapaamisessa hän kertoi valinneensa kuvassa näkyvistä luonnoksista vasemmassa reunassa esiintyvän mallin, mutta halusi vielä hiukan muuttaa luonnosta. Puhuimme asiasta ja korjasin samalla luonnosta hänen toiveidensa mukaisesti. Löysimme yhteisen sävelen ja puvusta tuli asiakkaalle mieluinen. Oli hyvin palkitsevaa nähdä hänen kasvonsa kirkastuvan sopivan luonnoksen löytyessä.

Kuva 12. Esityskuva valmiista puvusta (Torvinen 2019)

Luonnoksen perusteella tein valmiin esityskuvan, jonka lähetin asiakkaalle, jotta hän saisi paremman kuvan tulevasta puvusta. Asiakas oli kuitenkin avoin muutoksille ja oli tietoinen siitä, että puku ei tule näyttämään täysin samalta, kuin piirroksessa. Sovimme, että tästä olisi hyvä jatkaa eteenpäin. Piirsin myöhemmin uuden esityskuvan (kuva 12), sillä materiaalin vaihdokset muuttivat alkuperäistä suunnitelmaa niin, ettei edellinen kuva pitänyt enää paikkaansa.

6 MORSIUSPUVUN VALMISTUS

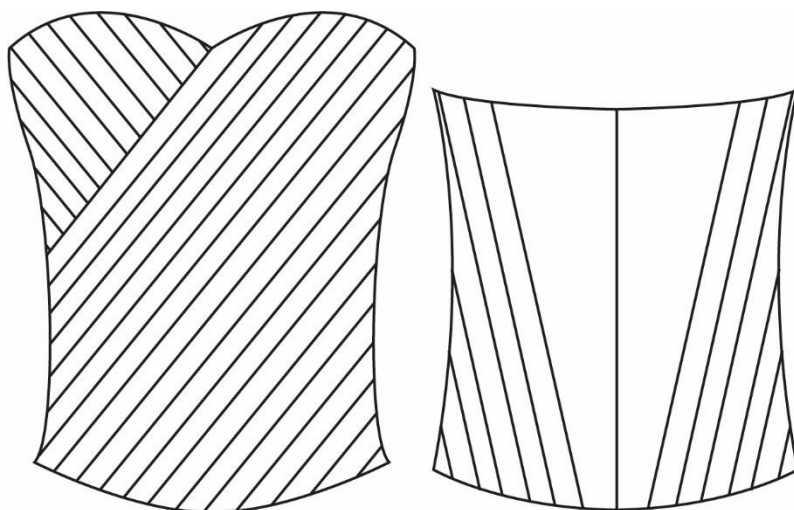
6.1 Kaavoitus ja tasokuvat

Ennen mittojen ottoa kävimme Redin Change Lingerie -liikkeessä ostamassa puvun alle tulevat rintaliivit, sillä ne vaikuttavat istuvuuteen (Silvennoinen 2018, 32-33). Syy miksi menimme alusvaateliikkeeseen, oli se, että saisimme asiantuntevan henkilön palvelua. Kerroimme myyjälle, että puvun malli tulisi olemaan olkaimeton ja rintaliivien tulee olla siis hyvin tukevat. Sovitettaessa

myyjä neuvoi asiakasta pitämään liivejä ainakin muutaman kerran ennen hääpäivää, jotta ne muokkautuisivat paremmin päälle. Näin myös saataisiin tietää, kuinka tiukalle liivit kuuluisi laittaa hääpäivänä. Kävimme myös ostamassa mekon alle tulevat shortsit, jotka estävät reisiä hankautumasta toisiinsa. Kengät asiakas sanoi hankkivansa myöhemmin. Kengät voivat vaikuttaa mittojen ottoon, sillä ne vaikuttavat asiakkaan ryhtiin, jos korko on hyvin korkea (Silvennoinen 2018, 34). Asiakas kuitenkin kertoi haluavansa joko matalan koron tai ei korkoa ollenkaan. Kengät ovat kaavoituksessa tärkeä asia, kun suunnitellaan hametta.

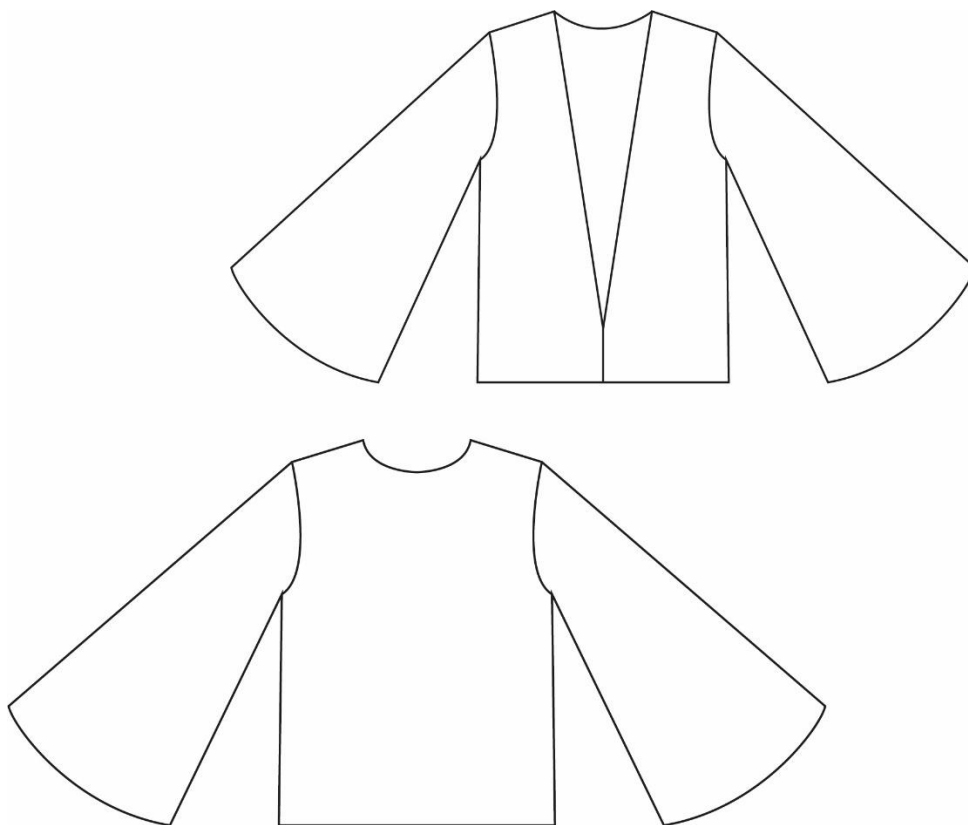
Otimme mitat rintaliivit päällä ja merkitsin ne muistiin. Opettajani Seija Kiuru auttoi puvun valmistuksessa muun muassa neuvomalla ja ohjaamalla kaavoituksessa Grafis-kaavoitusohjelmistoa hyödyntäen. Grafis-kaavoitusohjelmisto on tietokoneohjelma, jolla voidaan tehdä kaavoja, sarjontaa ja leikkuusuunnitelmia. Ohjelmistossa on useita erilaisia interaktiivisia peruskaavoja ja kaavajärjestelmien mittataulukoita. (Fashion Team LT s.a.).

Kaavoitusohjelmasta valittiin pohjoismainen kaavajärjestelmä, johon asiakkaan mitat syötettiin. Mittoja vertailtiin standardikokoihin, sillä jotkut mitat puuttivat ottamista mitoista. Kaavajärjestelmässä voidaan valita erilaisia peruskaavoja, kuten esimerkiksi hame tai korsetti. Tämä auttoi korsetin kuositelussa (kuva 13) eikä kaavaa tarvinnut muokata paljoa. Morsiuspuvun kaavat ovat nähtävissä liitteessä kolme. Suurin muokattava osa oli asiakkaan toiveiden mukainen sydämen muotoinen pääntie etukappaleella ja matalampi selkä takakappaleella. Vetoketju kuositeltiin keskitakasaumaan, silloin se on paljon mukavampi ja esteettisempi.

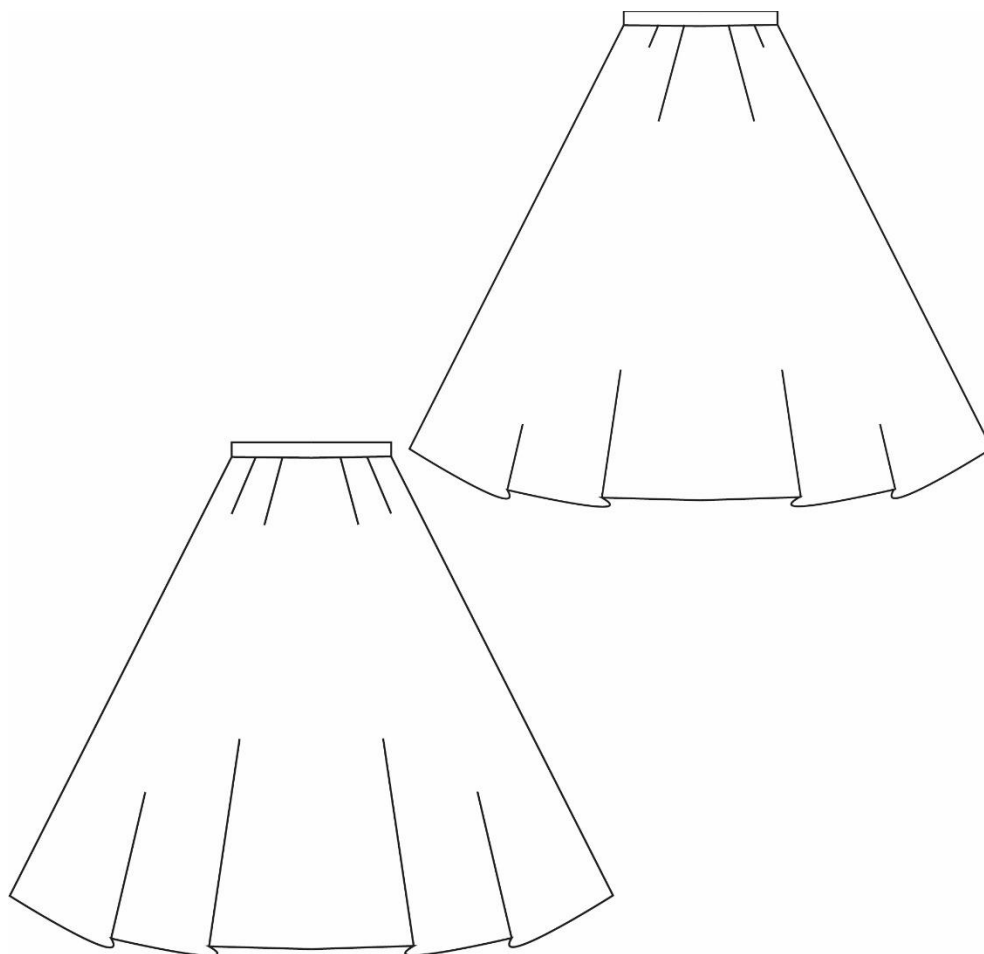
Kuva 13. Tasokuvat korsetista (Torvinen 2019)

Pitsipaidan kuosittelussa (kuva 14) oli tärkeää, että sitä voitaisiin muokata helposti myöhemmin. Mallista haluttiin löysä, koska materiaalia ei ollut vielä päätetty. Hihoista asiakas halusi näyttävät ja liehuvat, joten niistä päätettiin tehdä hyvin leveät. Takakappaleelle asiakas halusi v-muotoisen halkion, jonka alta korsetti näkyisi. Kuosittelu tehtiin paidan ja hihan peruskaavasta. Kiinnitys päätettiin kaavoittaa niin, että se jäisi hameen alle.

Kuva 14. Tasokuvat pitsipaidasta (Torvinen 2019)

Hameen kuosittelua (kuva 15) ei tehty grafis -kaavoitusohjelmalla, sillä asiakas ei ollut ostanut kenkiä vielä. Tein kaavat silkkipaperille sen jälkeen, kun olin valmistanut korsetin ja pitsipaidan. Kuosittelu tehtiin kellottamalla ja viisittämällä hameen peruskaavaa. Vetoketju sijoitettiin jatkokäyttöä ja esteettisyyttä ajatellen oikeaan sivusaumaan. Vyö kaavoitettiin alunperin yhdeksi kappaleeksi, mutta kankaan vähäisyyden vuoksi siihen jouduttiin sijoittamaan sauma.

Kuva 15. Tasokuvat hameesta (Torvinen 2019)

Grafis -kaavoitusohjelmalla muokatut kaavat voitiin tulostaa printterillä yhden suhde yhteen. Kaavoja muokattiin myöhemmin sovituksissa tulleiden muutosten mukaisesti. Työssä näkyvät tasokuvat ovat puvun osien lopullisesta versiosta. Morsiuspuvun kaavat löytyvät pienoiskoossa liitteestä kolme.

6.2 Proto, sovitukset ja valmistaminen

Prototyypin valmistaminen on osa TIE-mallia ja tärkeä näytekappale asiakkaalle tulevasta puvusta. Protolla tarkistetaan vaatteiden istuvuutta, harjoitellaan

valmistusta ja testataan materiaaleja. Päätin aloittaa valmistuksen korsetista, sillä se oli kolmesta vaatekappaleesta hankalin ja yksityiskohtaisin. Valmistin ensimmäisen korsetin protokappaleen varastostani löytämästäni puuvillakan-kaasta. Leikkasin kappaleet niin, että ylä- ja alareunoissa ei ollut saumavaroja. Silitin tukikankaan jokaiseen kappaleeseen sekä ompelin ostamaani rigilene-nauhaa kaikkiin saumoihin paitsi vetoketjun viereen. Rigilenenauhan käyttämi-nen protossa auttaa näkemään, kuinka korsetti istuu ja on mahdollisemman lähellä lopputulosta. Ompelin piilovetoketjun kiinni keskitakasaumaan. Asiakas tuli asunnolleni sovittamaan protoa päällään häissä pidettävät rintaliivit. So-vimme, että näin tekisimme joka kerta sovituksen yhteydessä.

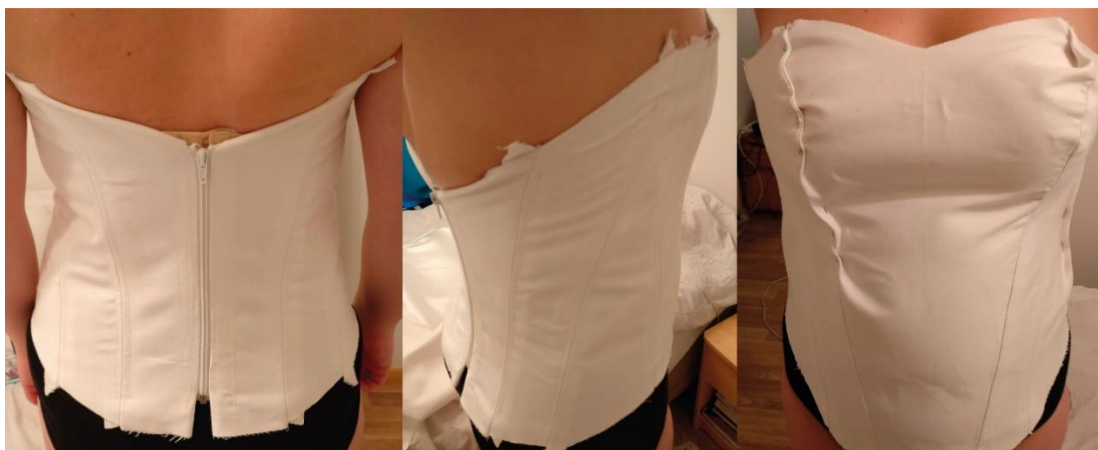
Asiakas sovitti protoa (kuva 16) ja kertoi, kuinka ei pitänyt siitä miltä rigilene-nauha näytti ja tuntui prinsessaleikkauksessa. Hän myös kertoi haluavansa korsetin korostavan paremmin hänen rintojaan, joten päätimme madaltaa sy-dämen muotoa pääntiessä. Huomasin myös, ettei piilovetoketju tulisi jatkossa toimimaan, sillä silloin korsetti täytyisi pukea päälle pujottautumalla. Lisäksi vetoketju ei kestäisi käyttöä korsetin ollessa tiukka.

Kuva 16. Ensimmäinen proto korsetista (Torvinen 2019)

Päätimme, että korsetin voisi jo valmistaa varsinaisesta kankaasta, sillä muu-tokset olivat loppujen lopuksi pieniä. Ostin korsettia varten vahvaa ja paksua puuvillakangasta sekä tukikangasta. Venymätön puuvillakangas tukee korset-tia ja auttaa istuvuuteen. Jokaiseen saumaan ompelin rigilenenauhan paitsi

etukappaleen prinsessaleikkaukseen ja keskitakasaumoihin vetoketjun viereen. Ostin korsettia varten uuden takkivetoketjun, jossa etuna oli, ettei korsetin sisään tarvitse pujottautua. Tämä helpottaa pukemista ja riisumista erittäin paljon. Takkivetoketju oli myös paljon kestävämpi tiukassa korsetissa. Sovitimme korsettia uudestaan varsinaisesta välikankaasta (kuva 17) ja huomasimme, että prinsessaleikkausta täytyisi muuttaa paljon. Uusi vetoketju oli liian lyhyt ja takakappaletta täytyisi madaltaa. Sovitimme korsettia vielä useaan kertaan, kunnes se istui täydellisesti.

Kuva 17. Korsettiin tulevat muutokset (Torvinen 2019)

Päätimme mennä yhdessä katsomaan kankaita eurokankaaseen, jotta asiakas näkisi mitä erilaisia materiaaleja on olemassa. Näytin hänelle esimerkkejä erilaisista morsiuspukukankaista ja pitseistä. Suunnitelmana ei ollut ostaa kankaita, mutta asiakas ihastui erääseen luonnonvalkoiseen pitsiin niin paljon, että päädyimme ostamaan sen. Lisäksi asiakas halusi kiiltoa ja hohtoa pitsin alle, joten päädyimme ostamaan myös korsettiin polyesterista valmistettua keskivalikoista satiinia. Eurokankaassa ei ollut jäljellä paljoa kyseistä pitsiä, joten mietimme kauan kaupassa, kuinka saisimme pitsin riittämään paitaan.

Kankaiden oston jälkeen sekä korsetin välikankaan ollessa sopiva ja istuva, aloin muotoilla satiinia korsetin päälle. Alkuperäinen suunnitelma oli, että korsettiin tulisi satiinia sileäpintaisesti välikankaan päälle, mutta asiakas ei halunnut etukappaleelle leikkauksia tai muotolaskoksia. Ehdotin laskoksia korsettiin, sillä se myös korostaisi asiakkaan muotoja sekä hoikentaisi. Kerroin myös,

että laskokset voitaisiin purkaa, jos hän ei niistä pitäisi. Lähetin kuvia asiakkaalle työn edetessä ja hän vaikutti tyytyväiseltä. Sovitimme laskosteltua korsettia vielä kerran ennen sen valmistumista (kuva 18).

Kuva 18. Korsetin sovitus laskostetulla satiinilla (Torvinen 2019)

Halusin tehdä sifongista paidan proton (kuva 19), jotta asiakas näkisi, miltä hihat näyttäisivät. Asiakkaan toiveena oli, että pääntie tulisi korkeammalle ja hihat olisivat hiukan lyhyemmät. Kaavoja muutettiin paljon pitsin löytyessä eurokankaasta. Pitsin alareuna oli koristeellista ja se sopi hyvin hiihoihin, mutta sen vähyyden vuoksi hiihoja kavennettiin huomattavasti. Muotolaskoksista luovuttiin, sillä ne olisivat rikkoneet harvan pitsin kuviota. Päätielle, takakappaleen halkioon ja paidan helmaan ommeltiin pitsinauhaa, joka oli näyttävä yksityiskohta paidassa. Paidan saa kiinni hakasilla, jotka jäävät hameen alle.

Kuva 19. Sifongista valmistettu paidan proto (Torvinen 2019)

Kuva 20. Tylli hameen päällä vasemmalla ja alla oikealla (Torvinen 2019)

Satiinia oli jäänyt yli korsetista ja päätimme hyödyntää sitä hameessa. Olin puhunut asiakkaan kanssa, kuinka satiinin päälle voitaisiin ommella tylliä ja molempien mielestä se sopisi pukuun hyvin. Sovitimme hametta tyllin kanssa eikä lopputulos ollut sitä mitä olimme kuvitelleet (kuva 20). Tyllihame toi liikaa muhkeutta ja sai asiakkaan näyttämään isommalta kuin oli. Sain idean kääntää hameen nurinpäin niin, että satiini on päällä ja tylli alla. Hame näytti paljon

paremmalta näin, joten päätimme muuttaa suunnitelmia ja jättää tyllin hameen täytteeksi.

6.3 Lopputulos

Prosessin lopputuloksena asiakkaalle valmistui moniosainen muunneltava morsiuspuku, johon kuuluu korsetti, pitsipaita ja hame (kuva 21). Häpäivänä olin mukana pukemassa morsiamen hänen suurta päiväänsä varten ja varmistamassa, että puku istui ja näytti hyvältä. Kuva valmiista puvusta häpäivänä löytyy liitteestä kolme. Palautteessa (liite 2) asiakas kertoi saaneensa paljon positiivista palautetta puvusta häpäivänä esimerkiksi, kuinka puku oli ”aivan hänen tyyliään”. Tarkempi ja isompi kuva valmiista morsiuspuvusta löytyy liitteestä neljä.

Kuva 21. Kuvat valmiista morsiuspuvusta häpäivänä (Kurppa 2019)

Muunneltavuutta ei valitettavasti voitu esitellä häpäivänä kylmän sään vuoksi. Asiakas ei ollut ajatellut sen tarkemmin, kuinka puvun osia voitaisiin

käyttää häpäivän jälkeen uudestaan. Tämän vuoksi kutsuin asiakkaan uudestaan luokseni, jotta voisin stailata hänet puvun osilla eri tilanteisiin ja näin antaa hänelle ideoita jatkokäytöstä.

Morsiuspuku on kolmiosainen, johon kuuluu korsetti, pitsipaita ja hame. Yhdessä käytettynä ne ilmaisevat morsiuspukua. Yhdistelemällä puvun yksittäisiä osia saadaan aikaan erilaisia asukokonaisuuksia, jotka ilmaisevat muuta kuin morsiuspukua. Stailasin asiakkaan hyödyntäen puvun kolmea erillistä osaa kolmeen asukokonaisuuteen. Koin parhaaksi jakaa asukokonaisuudet arki-, bisnes- ja juhlapukeutumisen mukaan, jotta saadaan mahdollisemman laaja näkemys siitä, kuinka puvun osia voidaan käyttää uudelleen.

6.3.1 Arkipukeutuminen

Arkipukeutumisella tarkoitetaan jokapäiväistä vaateetusta, jota voidaan käyttää vapaa-aikana, töissä tai koulussa. Valitsin arkipukeutumiseen pitsipaidan (kuva 22), joka on hiukan juhlava, mutta ei liian koristeellinen pidettäväksi vaikkapa farkkujen kanssa.

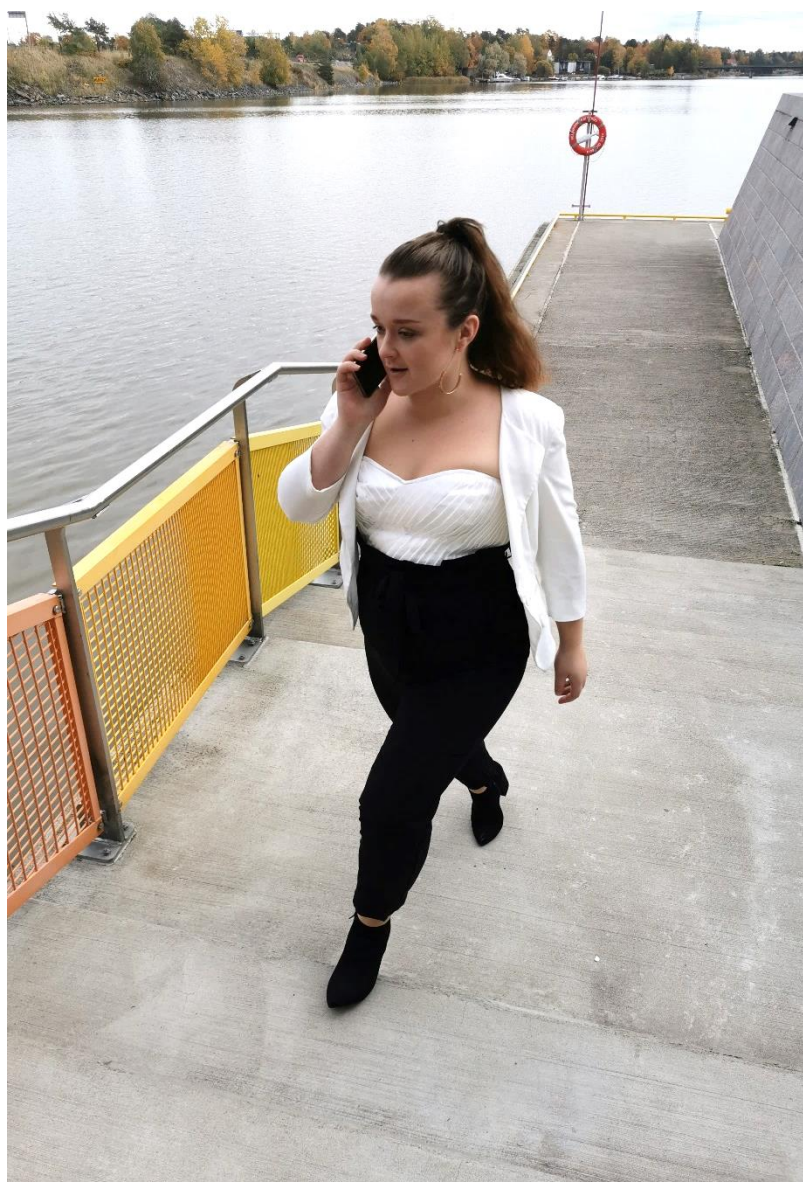

Kuva 22. Pitsipaita osana arkipukeutumista (Torvinen 2019)

Asiakas kertoi pukeutuvansa hyvin rennosti arkena, mutta ei kuitenkaan huppareihin ja collegehousuihin. Niinpä pyysin häntä ottamaan mukaan lempifarkkansa, jotka yhdistettiin valkoisen topin ja pitsipaidan kanssa. Asiakkaan mielestä yhdistelmä oli hieno, mutta tunsu pitsipaidan olevan liian juhlava arkipukeutumiseen.

6.3.2 Bisnespukeutuminen

Bisnespukeutumisella tarkoitetaan työmaailman pukeutumista, jossa sen vaaditaan olevan hienompaa. Bisnespukeutuminen voidaan rinnastaa myös smart casual-pukeutumiskoodiin, joka tarkoittaa hienostunutta arkipukeutumista (Virtanen 2015).

Kuva 23. Korsetti osana bisnespukeutumista (Torvinen 2019)

Yhdistin korsetin korkeavyötäröisiin mustiin housuihin, valkoiseen jakkuun ja nilkkureihin (kuva 23). Yhdistelmä oli hyvin siisti ja ajaton eikä korsetti näyttänyt liian juhlavalta. Asiakas kertoi, ettei hänen työssään voisi pukeutua näin, mutta voisi hyvin kuvitella menevänsä juhliin tai johonkin muuhun juhlatilaisuuteen tällä asuyhdistelmällä.

6.3.3 Juhlapukeutuminen

Juhlapukeutumisella tarkoitetaan vaatekappa, joka on sopivaa juhlatilaisuuksiin. Tilaisuuksia on erilaisia, johon pätee yleinen pukukoodi.

Kuva 24. Hame osana juhlapukeutumista (Torvinen 2019)

Yhdistin hameen pitkähihaiseen kuviolliseen poolopaitaan, joka vie huomion hameen valkeasta väristä (kuva 24). Huomasimme, että hame oli paljon löy-

sempi yksittäisenä kappaleena, sillä korsetti oli vienyt tilaa vyötäröltä. Asiakkaan mielestä hame on yksinään hankala yhdistää mihinkään sen morsiuspuumaisuuden vuoksi. Mietimme, että tulevaisuudessa muokkaisimme hametta lyhentämällä ja kaventamalla sitä.

7 TUTKIMUKSEN JA PROSESSIN LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen luotettavuutta mitataan reliabiliteetilla ja validiteetilla. Reliabiliteetti tarkoittaa aineiston käsittelyn tarkkuutta, toistettavuutta ja analyysin luotettavuutta. Validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä ja sitä, että on keskitytty oleellisiin asioihin. Tutkimusmenetelmät vaikuttavat koko prosessiin ja samalla validiteettiin. Kun tutkimustulokset vastaavat tutkimuskysymyksiin ja ilmaisevat hankitun informaation vastaavan teoriaa, tulos on validi. Validiteetin kannalta tutkimusmenetelmä kannattaa valita sen mukaan, millaista tietoa tavoitellaan ja sitä on hyvä pohtia ennen tutkimuksen aloittamista. Kun menetelmät valitaan tutkimusaiheen mukaan, looginen validiteetti kysyy näyttääkö tulos oikealta. Tutkijan täytyy käyttää omaa käsitystä suorituksen oikeellisuudesta. Aineistovaliditeetti tarkoittaa, kuinka hyvin koottu aineisto sopii ulkopuolisiin kriteereihin. (Anttila 2006, 511 -514.) Koen, että olen raportoinut tutkimusprosessini ja kuvaan sitä mahdollisemman tarkasti. Olen pyrkinyt selittämään prosessin kulkua sekä asiakkaan kanssa käytyä haastattelua sekä kehityskeskusteluja. Olen yrittänyt käyttää mahdollisemman laajasti erilaisia lähteitä perustelemaan päättelyäni. Uskon, että lukija pystyy seuraamaan prosessia ja siihen liittyviä päätelmiä selkeästi. Tutkimusta on vaikea toteuttaa uudestaan, sillä prosessi oli yksilöllinen ja luova. Tulokset voivat olla hyvin samanlaisia, jos otetaan samat asiat huomioon suunnittelussa ja valmistuksessa kuin tässä työssä.

Valitsin työhöni mahdollisemman luotettavia kirjallaisia lähteitä, jotka olivat asiantuntijoiden kirjoittamia. Suurin osa teoksista oli uusia, mutta käytin työssä myös muutamaa vanhempaa kirjallista lähdettä. Kaikki tieto ei ollut vanhentunut, joten koin kirjat luotettaviksi. Käytin lähdeaineistona paljon erilaisia verkkojulkaisuja, lehtiartikkeleita ja sanakirjoja. Useat lähteistä oli englanninkielisiä, mutta pystyin käyttämään niitä työssä sujuvasti tietolähteinä kääntämällä ne suomeksi. Ukrainalaisesta hääperinteestä oli vaikea löytää luotettavia lähteitä edes englanniksi, sillä aiheesta ei olla kirjoitettu paljoa. Onnistuin löytämään muutaman

verkkojulkaisun, jota hyödynsin työssä. Sen lisäksi asiakas kertoi tietämistään ukrainalaisista perinteistään. Morsiuspuvun historia ja perinteet länsimaissa sekä Ukrainassa oli tarpeellista selittää, jotta voidaan ymmärtää suunnittelussa huomioon otettavia asioita.

Keräsin tietoa usealla eri tavalla, joka vahvistaa tutkimuksen luotettavuutta. Olen kerännyt tietoa myös havainnoimalla ja haastattelulla. Havainnoimalla tutkin morsiuspukumuotia ja muunneltavuutta: mikä on nyt ja mikä oli aikaisemmin muotia? minkälaisia muunneltavia morsiuspukuja on saatavilla? Sen vuoksi pystyin suunnittelemaan morsiuspuvun, joka sopii hyvin tähän päivään, mutta kuitenkin kunnioittaa vakiintuneita hääperinteitä.

Haastatteleamalla asiakasta sain selville, minkälaisen morsiuspuvun hän haluaa ja puvulle lähtökohdat. Haastattelu oli avoin, johon olin valmistellut kysymyksiä TIE-mallin mukaisesti. Haastattelu tehtiin monessa osassa keskustelun omaisesti ja liitteessä yksi on nähtävillä haastatteluun valmistellut kysymykset. Pyrin selittämään prosessin kulkua myös luonnoksien ja valokuvien avulla, joka lisää tutkimuksen luotettavuutta. TIE-mallissa analysoin morsiuspukua ja asiakasta ympäröivää kulttuuria. Tutkin suunnitteluprosessissa TIE-mallin mukaisesti morsiuspuvun toimivuutta, ilmaisevuudesta ja esteettisyydestä. Asiakas oli tyytyväinen lopputulokseen, joka kuvasti hänen toiveitaan ja arvojaan. Näin ollen koen, että työssä on onnistuttu ja tutkimus on validi.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa moniosainen muunneltava morsiuspuku. Morsiuspuvun toteuttamiseen keräsin tietoa haastatteleamalla asiakasta, tutkimalla morsiuspukumuotia ja analysoimalla prosessia vaatesuunnittelun kehysmallin avulla. Näin saatiin myös vastaus tutkimuksen päätutkimuskysymykseen, joka oli: ”Kuinka suunnitella ja valmistaa moniosainen muunneltava morsiuspuku?” Vastakseni alatutkimuskysymykseeni ”Mitä asioita pitää huomioida morsiuspuvun suunnittelutyössä?” tutkin morsiuspuvun historiaa ja perinteitä länsimaissa ja Ukrainassa sekä selvitin asiakkaan toiveita. Vastakseni toiseen alatutkimuskysymykseeni ”Miten morsiuspuvun kolmea osaa voidaan käyttää häiden jälkeen uudelleen?” stailasin asiakkaan ja mietimme muunneltavuuden käytännöllisyyttä. Työn prosessin onnistumista

arvioitiin kirjallisella palautekyselyllä (liite 2), jonka asiakas täytti. Lisäksi ha-
vainnoin itse puvun suunnittelua ja valmistusta ja näin arvioin sitä.

Muunneltavuus ja moniosaisuus asetti morsiuspuvulle haasteita, johon vaate-
suunnittelun kehysmalli sopi tukemaan puvun valmistusta ja suunnittelua. Val-
mis morsiuspuku täytti TIE-mallin mukaiset kriteerit toimivuudesta, ilmaisevuu-
desta ja esteettisyydestä. Toimivuus näkyi puvussa muunneltavuuden lisäksi
mukavuutena, istuvuutena ja liikkuvuutena. Moniosaisuus ja muunneltavuus
mahdollisti, että puku oli helposti puettava ja riisuttava. Hääpäivänä morsian
pystyi itse riisumaan ja pukemaan hameensa, josta oli paljon hyötyä muun
muassa vessassa käydessä. Korsettia jouduttiin nostamaan aika ajoin hääpäi-
vänä sen valuessa. Tähän vaikutti korsetin malli sekä lämmön vaikutus rigile-
nenauhan muotoutumiseen. Materiaalina satiini oli helposti rypistyvää ja ha-
metta jouduttiin silittämään hääpäivänä. Satiinista valmistettu hame kuitenkin
liikkui kauniisti morsiamen kävellessä.

Morsiuspuku ilmaisi asiakkaan arvoja sekä morsiuspuvulle asetettuja perin-
teitä. Puvun tarkoituksena oli, että kaikki kolme osaa yhdessä ilmaisivat mor-
siuspukua, mutta erillisinä osina eivät. Asiakas kertoi palautteessa (liite 2),
kuinka hänen itsetuntonsa nousi hääpäivänä, sillä puku toi hänen naisellisia
muotojaan esiin juuri oikealla tavalla. Juuri tätä asiakas oli toivonut puvun il-
maisevan. Valkoinen väri, materiaalit sekä morsiuspuvun malli kuvastivat län-
simaalaisia hääperinteitä, jotka ovat syntyneet parin sadan vuoden aikana.
Kukkaseppele kuvasti asiakkaan toiveiden mukaisesti ukrainalaista hääperin-
nettä.

Asiakkaan toiveet morsiuspuvun esteettisyyteen liittyen rakentuivat suunnitte-
luprosessin alussa ja sitä varten häntä haastateltiin (liite 1). Hän toivoi, ettei
puku olisi liian paljastava, mutta silti imartelisi hänen vartalooaan. Suurimpina
toiveina oli v-aukkoinen takakappale pitsinauhalla, luonnonvalkoinen väri ja,
ettei huntua tulisi. Morsiuspuvusta tuli asiakkaan tyylinen prosessin myötä,
kun malli ja materiaalit alkoivat vähitellen vakiintumaan. Kokonaisuudesta tuli
selkeä ja tyylikäs sekä jokainen puvun osa toimi hyvin yksittäisenä kappa-
leena. Asiakas oli erittäin tyytyväinen pukuun ja kaikki palaute vierailta hääpäi-
vänä oli positiivista. Hääpäivänä kuvia otettiin paljon, mutta valitettavasti pu-
vun muunneltavuutta ei kuvissa näkynyt kylmän sään vuoksi.

Valmistus oli hankalaa aikatauluttaa, sillä en tiennyt kuinka paljon töitä tulisin tekemään uudessa työssäni opinnäytetyön ohella. Hyvä ongelmanratkaisukyky ja asiakkaan joustavuus tekivät kuitenkin työn etenemisen helpoksi. Töitä oli oletettua enemmän, joten puku täytyi valmistaa pääosin kotonani. Valmistusta helpotti se, että puku oli kolmessa eri osassa. Yhtenäistä pukua olisi voinut olla hankalampi valmistaa kotona tilanpuutteen vuoksi. Haastavinta kotona työskentelyssä oli sopivan mallinuken puuttuminen, joka hankaloitti korsetin laskostusten tekemistä. Onneksi pystyin sen tekemään Kouvolan kampuksella sopivan kokoisen mallinuken kanssa. Korsetin valmistaminen oli haastavinta, mutta koin onnistuneeni siinä hyvin.

Materiaaleista vain tylli oli hankalin. Hame olisi voinut näyttää paremmalta ohuemman tyllin kanssa ja vähemmällä kerroksilla. En ollut aikaisemmin käsitellyt tylliä, joten se vaikutti myös hameen valmistukseen. Lopputuloksesta saatiin sittenkin vielä parempi, kun tylli päätettiin jättää hameen täytteeksi. Yhteistyö asiakkaan kanssa sujui mutkattomasti ja olin yllättynyt, kuinka paljon hän luotti ammattitaitooni. Asiakas ja minä olimme tyytyväisiä, että työ valmistui kymmenen päivää ennen häitä aikataulun myöhästymisestä huolimatta.

Morsiuspuvun perinteet ja historia olivat minulle aikaisemmin jo hiukan tuttuja, mutta työn lomassa tietoni ja ymmärrykseni aiheesta syveni. Erityisen mielenkiintoista oli tutkia ukrainalaisia hääperinteitä. Tietoa oli vähän ja vaikea etsiä, mutta löysin tietoa kukkaseppeleestä ja sen merkityksestä ukrainalaisissa häissä. Olisin voinut selittää enemmänkin ukrainalaisesta hääperinteestä, mutta sielläkin, valitettavasti, on länsimaalainen hääperinne vallannut vanhat perinteet.

Muunneltavuudesta oli vaikea kertoa, koska se voi olla niin montaa eri asiaa. Oli helpompia näyttää mitä muunneltavuus opinnäytetyössä tarkoittaa kuin selittää sitä. Muunneltavuutta varten tutkin uusimpia morsiuspukutrendejä sekä muunneltavien morsiuspukujen saatavuutta ja erilaisia muunneltavia pukuja. Muunneltavia morsiuspukuja oli saatavilla enemmän kuin ennen, mutta harvoja valmispukuja pystyi kuitenkin käyttämään uudelleen hääpäivän jälkeen. Uskon, että muunneltavuus on tulossa muotiin esimerkiksi irtohihojen ja viittojen myötä.

Aikaisempi tutkimus muunneltavasta morsiuspuvusta on hyvin samanlainen omaan opinnäytetyöhöni verrattuna, mutta tutkimuksessa jää epäselväksi, kuinka kaikkia puvun osia, eikä vaan osaa, voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa. Opinnäytetyössäni kerrottiin ja näytettiin esimerkein, kuinka morsiuspukua voidaan käyttää uudestaan häätöpäivän jälkeen. Tutkimustyön olisin voinut aloittaa aikaisemmin, jos aikataulu ei olisi myöhästynyt muutamalla viikolla. Tämä olisi antanut mahdollisuuden tutkia ja kertoa aiheesta vielä syvemmin. Jatkotutkimusta voisin tehdä muunneltavien morsiuspukujen mallistolla tai tutkia mahdollisuutta kierrätettyjen materiaalien käytöstä puvuissa.

Morsiuspuku ei tarvitse olla yhden päivän puku. Tämän vuoksi uskon, että opinnäytetyöstä on paljon hyötyä tulevaisuutta varten, sillä jatkuvasti vaateteollisuudessa etsitään ekologisia vaihtoehtoja. Olen ylpeä siitä, kuinka hyvin olen kaikesta huolimatta saanut tehtyä opinnäytetyötäni ja kuinka paljon olen prosessin aikana oppinut.

LÄHTEET

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tutkiminen. Hamina: Akatiimi Oy.

Brennan, S. 2017. A Natural History of The Wedding Dress. Nettilehti. Saatavissa: <https://daily.jstor.org/a-natural-history-of-the-wedding-dress/> [Viitattu 9.10.2019].

Brides. 2019. This Is What American Wedding Looks Like Today. Nettilehti. Saatavissa: <https://www.brides.com/gallery/american-wedding-study> [Viitattu 9.10.2019].

Brown, S. S.a. The Biggest Wedding Dress Trends for 2020. Nettilehti. Saatavissa: <https://www.theknot.com/content/wedding-dress-trends-spring-2020> [Viitattu 10.10.2019].

Delamore, P. 2002. The wedding dress – A sourcebook. Lontoo: Pavilion Books.

Eberle, H., Hermeling, H., Hornberger, M., Kilgus, R., Menzer, D. & Ring, W. Suom. Pirjo Luoto. 2001. Ammattina vaate. Helsinki: WSOY.

Ehrman, E. 2011. The wedding dress – 300 years of bridal fashions. Lontoo: Victoria and Albert Museum Publishing.

Fashion Team LT. Grafis -kaavoitusohjelmisto. Www-dokumentti. Saatavilla: <http://www.fashionteamlt.fi/vaatetusalanohjelmat/grafiskaavoitusohjelmisto/grafiksentoiminnot.shtml> [Viitattu 23.10.2019].

Fogg, M. 2010. Vintage hääpuvut. Häämuodin vuosikymmenet. Alkuperäis-teos Vintage weddings. Suom. Eija Tervonen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Hellsten, S. 2017. Hääpuku itse tehden – Tutkimus 2000-luvulla itse tehdyistä hääpuvuista, hääpuvun merkityksistä ja tekemisen lähtökohdista. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Kasvatustieteen osasto. Käsityönopettajanopettajan koulutus. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/191229/itse tehty.pdf?sequence=2> [Viitattu 7.10.2019].

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Kaivola, T. 1995. Kahden kauppa. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

Kallal, M. J. & Lamb, J. M. 1993. Linking Industry Practice with Apparel Design Education. Teoksessa Sillanpää-Suominen, H., von Knorring, M. (toim.) Lectures and Writings from the International Conference of Fashion Design. Helsinki, Finland, 25–27 May 1993. Helsinki: University of Industrial Arts Helsinki, 253 - 258.

Korsetti. S.a. Kielitoimiston sanakirja. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/korsetti> [Viitattu 1.8.2019].

Koskennurmi-Sivonen, R. 2002. Käsityötuote. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/kasityotuote.html> [Viitattu 27.9.2019].

Lamb, J. M. & Kallal, M. J. 1992. A Conceptual Framework for Apparel Design. Clothing and Textiles Research Journal 10(2), 42 - 47.

LeSavage, H. 2019. More Brides Are Buying Used Wedding Dresses Than Ever Before. Www-dokumentti. Saatavilla: <https://www.glamour.com/story/used-wedding-dresses-business> [Viitattu 9.10.2019].

Lovebirds. S.a. Tietoa meistä. Www-dokumentti. Saatavilla: <https://lovebirds.fi/mika-on-lovebirds/> [Viitattu 9.10.2019].

Moniosainen. S.a. Suomi-Englanti sanakirja. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.suomienglantisanakirja.fi/moniosainen> [Viitattu 1.8.2019].

Morsiuspuku. S.a. Kielitoimiston sanakirja. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/morsiuspuku> [Viitattu 1.8.2019].

Pooser, D. 1987. Löydä värisi ja tyylisi. Alkuperäisteos Always in style. Suom. Kirsti Mäkinen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Proud of Ukraine. S.a. Ukrainian wedding dress. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://proudofukraine.com/ukrainian-wedding-dress/> [Viitattu 8.10.2019].

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Avoin haastattelu. Kvali-MOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Www-dokumentti. Saatavissa: https://www.fsd.uta.fi/menetelma-opetus/kvali/L6_3_1.html [Viitattu 29.9.2019].

Satenstein, L. 2016. In Ukraine, That Flower Crown Means More Than You Think. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vogue.com/article/ukraine-flower-crown-vinok-trend?verso=true> [Viitattu 8.10.2019].

Satiini. S.a. Kielitoimiston sanakirja. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/satiini> [Viitattu 1.8.2019].

Silvennoinen, I. 2018. The wedding dress book – Finding the perfect look. E-kirja. Heili Bridal. Saatavissa: <https://heilibridal.com/en/product/the-wedding-dress-book-by-heili-bridal/> [Viitattu 5.10.2019].

Shimer, E. 2004. Wedding gowns – Finding a gown to suit your body, personality and style. Hove: Apple Press.

Thompson, E. 2014. The wedding dress – The 50 designs that changed the course of bridal fashion. München: Prestel Publishing.

Vaarnavuo, V. 2014. Älä mokaa suvun edessä – ota haltuun häätetiketti! Verkolehti. Päivitetty 25.6.2019. Saatavissa: <https://www.iltalehti.fi/perheartikke-lit/a/2014073018515183> [Viitattu 16.10.2019].

Vilkkä, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Virtanen, S. 2015. Pukeutumiskoodi Smart Casual. Yhteishyvä. Verkkolehti. Päivitetty 15.5.2019. Saatavissa: <https://yhteishyva.fi/muoti/pukeutumiskoodi-smart-casual/article-76738> [Viitattu 26.10.2019].

Ylenius, K. 2012. Muunneltavan morsiuspuvun suunnittelu. Hämeen ammatti-
korkeakoulu. Muotoilun koulutusohjelma. Opinnäytetyö. PDF-dokumentti. Saa-
tavissa: [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/43503/Yle-
nius_Kirsi.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/43503/Ylenius_Kirsi.pdf?sequence=1&isAllowed=y) [Viitattu 7.10.2019].

Ylönen, H. & Häkkinen, R. 2004. Vaatetusalan ammattitekniiikan käsikirja. Hel-
sinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.

Åhlberg, M. 1990. Käsitekartat tutkimusmenetelmänä. Www-dokumentti. Saa-
tavissa: [https://metodix.fi/2014/05/17/ahlberg-kasitekartta-tutkimusmenetel-
mana/](https://metodix.fi/2014/05/17/ahlberg-kasitekartta-tutkimusmenetel-
mana/) [Viitattu 30.9.2019].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Käsitekartta. Torvinen, I. 2019.

Kuva 2. Viitekehys. Torvinen, I. 2019.

Kuva 3. Vaatesuunnittelun kehysmalli. Koskennurmi-Sivonen, R. 2002. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://rkosken.kapsi.fi/kasityotuote.html> [Viitattu 10.10.2019].

Kuva 4. Sovellettu TIE-malli. Torvinen, I. 2019.

Kuva 5. Kuningatar Victoria morsiuspuvussa ja kukkaseppelessään vuonna 1840. New York Times. 2016. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.nytimes.com/2016/12/20/books/review-victoria-the-queen-julia-baird.html> [Viitattu 8.10.2019].

Kuva 6. Ukrainalainen hääsepele. Third Roosters. 2016. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.instagram.com/p/BHo1f0zD-wB/> [Viitattu 8.10.2019].

Kuva 7. Vuoden 2019 morsiuspukutrendit. Torvinen, I. 2019.

Kuva 8. Esimerkkejä muunneltavien morsiuspukujen tarjonnasta nettikaupoissa. Torvinen, I. 2019.

Kuva 9. Esimerkkejä vartalomalleista Doris Pooserin kirjan mukaan. Asiakkaan pehmeänsuora vartalomalli on kuvassa ensimmäisenä vasemmalta katsottuna. Sustainability in style. 2015. Blogi. Saatavissa: <https://sustainabilityinstyle.com/hync-always-in-style/> [Viitattu 5.11.2019].

Kuva 10. Kuvakollaasi asiakkaan toiveista morsiuspukua varten. Torvinen, I. 2019.

Kuva 11. Pukuluonnokset. Torvinen, I. 2019.

Kuva 12. Esityskuva valmiista puvusta. Torvinen, I. 2019.

Kuva 13. Tasokuva korsetista. Torvinen, I. 2019.

Kuva 14. Tasokuva pitsipaidasta. Torvinen, I. 2019.

Kuva 15. Tasokuva hameesta. Torvinen, I. 2019.

Kuva 16. Ensimmäinen proto korsetista. Torvinen, I. 2019.

Kuva 17. Korsettiin tulevat muutokset. Torvinen, I. 2019.

Kuva 18. Korsetin sovitus laskostetulla satiinilla. Torvinen, I. 2019.

Kuva 19. Sifongista valmistettu paidan proto. Torvinen, I. 2019.

Kuva 20. Tylli hameen päällä vasemmalla ja alla oikealla. Torvinen, I. 2019.

Kuva 21. Kuvat valmiista morsiuspuvusta häätöpäivänä. Kurppa, J. 2019.

Kuva 22. Pitsipaita osana arkipukeutumista. Torvinen, I. 2019.

Kuva 23. Korsetti osana bisnespukeutumista. Torvinen, I. 2019.

Kuva 24. Hame osana juhlapukeutumista. Torvinen, I. 2019.

HAASTATTELU

Haastattelukysymykset Emmi Terehoville

Käyttäjä ja kulttuuri

Kuka olet?

Miten kuvailisit kulttuuriperimääsi?

Missä ja milloin häät ovat?

Minkälainen meikki ja kampaus on?

Millaiset puvut miehellä ja morsiusneidoilla tulee olemaan?

Mitkä ovat häiden teemavärit?

Toimivuus

Millaisia ominaisuuksia haluaisit morsiuspuvulla olevan?

Onko morsiuspuvun muunneltavuus tärkeää sinulle?

Minkälaisen haluaisit puvun mallin olevan?

Ilmaisevuus

Mitä morsiuspuku symbolisoi sinulle?

Mitä perinteitä haluat tuoda morsiuspuvussasi esiin?

Esteettisyys

Millainen tyyli sinulla on?

Mistä materiaaleista haluaisit morsiuspuvun tehtävän?

Mitä vartalon osia haluat puvun peittävän?

Entä korostavan?

Mitä muita toiveita sinulla on morsiuspukuun liittyen?

PROSESSIN JA VALMIIN MORSIUSPUVUN ARVIOINTI

Palaute asiakkaalta

Toimivuus

1. Miten morsiuspuvun materiaali toimi? (Käyttömukavuus)
Mekon toimivuus erinomainen. Hameosa yllätti erityisesti hääpäivänä, kuinka nätisti materiaali laskeutui ja käyttäytyi. Erityisesti miten se liehui tuulella ja kävellessä.
2. Miten morsiuspuku toimi? (Riisuminen, pukeminen, liikkuvuus)
Pukeminen, riisuminen yms. sujuvaa, vaikka yksin en uskaltanut siihen ryhtyä. Vetoketjun sijaitseminen hameen oikealla puolella vaikutti toimivuuteen ja helppouteen pukea. Jos vetoketju olisi ollut takana, hameen käyttö olisi ollut hankalampaa.
3. Kestikö morsiuspuku käyttöä?
Puku kesti käyttöä, muutamia tahroja ennen kuvien ottoa esimerkiksi lähti nätisti hameesta pyyhkäisemällä päältä ainoastaan.
4. Toimivatko morsiuspuvun osat mielestäsi erikseen?
Osat toimivat erikseen täydellisesti (vaikka nyt ei otettukaan vaan korsetti ja hameyhdistelmä kuvia). Tajusin jälkepäin itse, mutta korsetti ja hameyhdistelmä oli nuorekas ja moderni. Pitsipaita toi juhluuutta pukuun lisää sekä pitsipaita myös boheemisuutta, mitä kaipasin mekolta.

Ilmaisevuus

5. Ilmaisiko morsiuspuku arvoja ja asioita, joita toivoit?
Kyllä.
6. Paransiko morsiuspuku itsetuntoasi hääpäivänä?
Kyllä, halusin näyttävät naiselliset muodot mekon myötä, jotka sain. Erityisesti tyllin vaihtamisen jälkeen satiiniin, hameosa toi lisää muotoa lantioalueelle.

Esteettisyys

7. Istuiko morsiuspuku hyvin?
Kyllä. Hääpäivänä korsettia täytyi nostaa useamman kerran, vaikka korsetti oli ollut aikaisempina kokeilu kertoina tiukka. Mahdollisesti olin laihnutunut hiukan juuri ennen häitä.
8. Toimivatko morsiuspuvun mittasuhteet?
Kyllä.
9. Oliko morsiuspuvun malli mieluinen?
Kyllä.
10. Pidotko stailatuista vaihtoehtoista, miten käyttää morsiuspukua uudelleen?
Kyllä. Sain siitä paljon ideoita.

Saitko paljon kommentteja morsiuspuvusta?

Kommentteja tuli pitkin iltaa useammalta ihmiseltä. Päällimmäisenä jäänyt monen suusta mieleen: "puku näyttää ihan siis sulta."

Moni kommentoi esimerkiksi pitsiä, miten hieno se on. Yleisin kysymys oli: "Tää puku on upea, mistä se on?", silloin kerroin, että ystävä oli tehnyt sen.

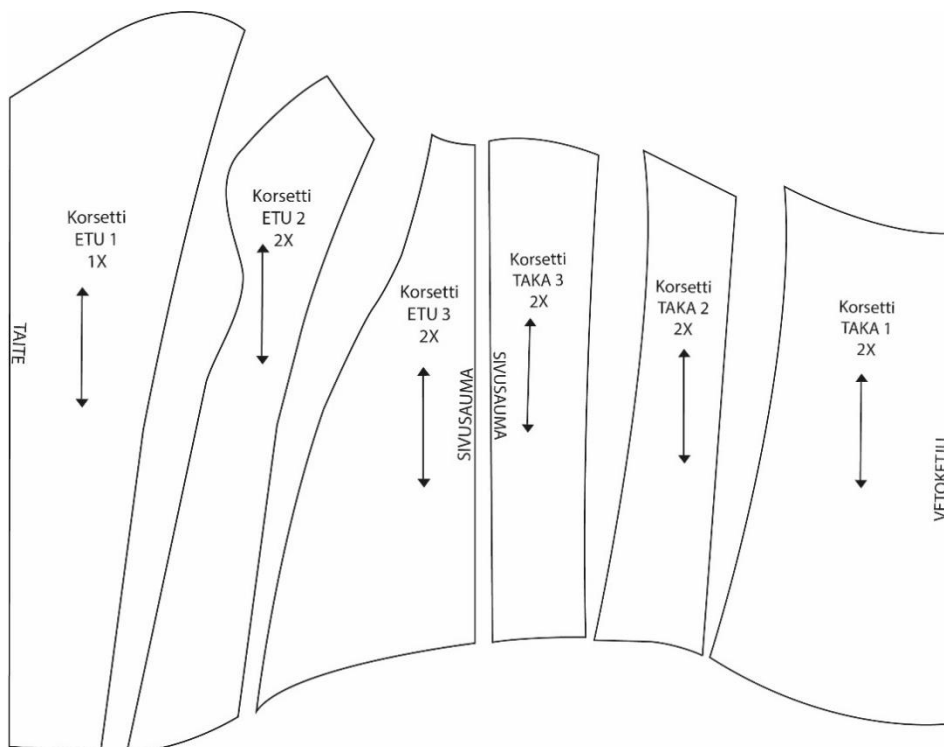
Olitko tyytyväinen yhteistyöhön kanssani?

Yhteistyö täysin oli mutkatonta, ottaen erityisesti huomioon, että pukuun tuli pari muutosta matkalla: yläosan materiaalin vaihto ja hameen muutokset. Olen hyvin tyytyväinen.

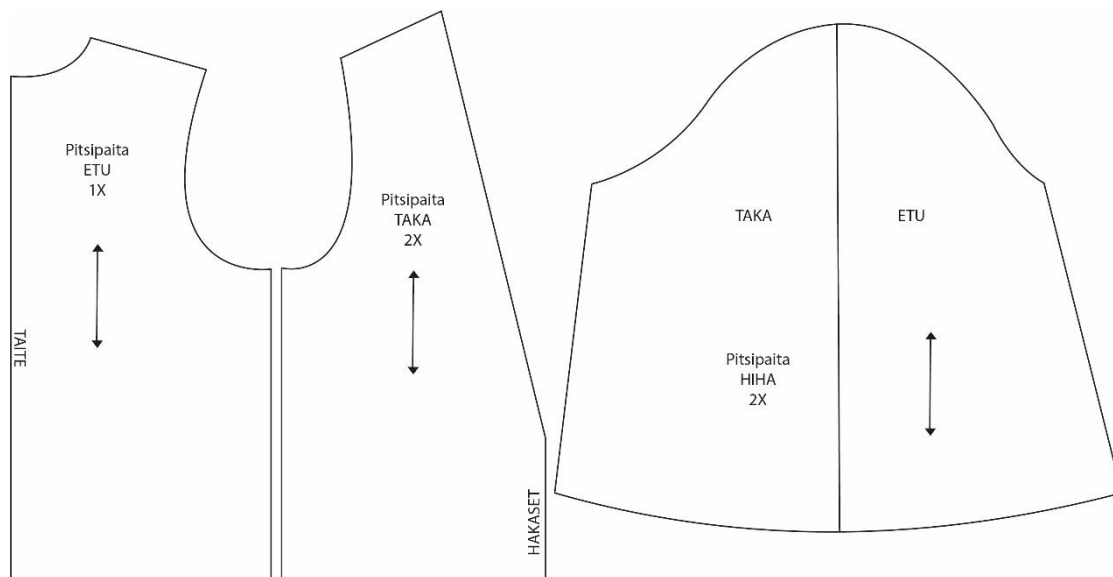
Muuta palautetta?

Ei ole.

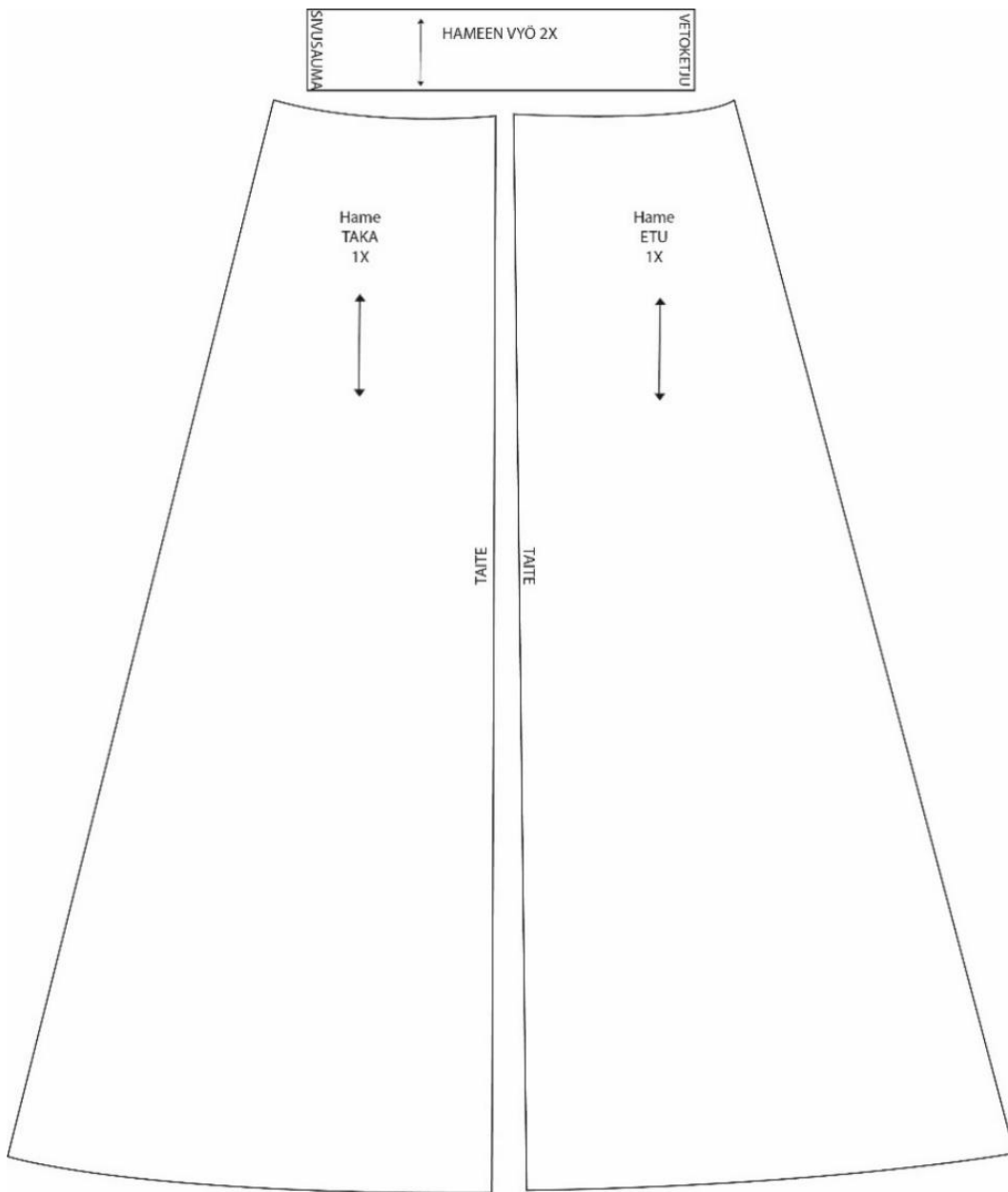
Kaavat korsettista:

Pitsipaidan kaavat:

Hameen kaavat:

Valmis morsiuspuku häpäivänä:

(Kurppa 2019)